

PORADNIK SPÓŁDZIELNI

Przedpłata wynosi
3 zł kwart.
Cena ogłoszeń:
Wiersz petyt. 4-lin.
30 groszy.

DWUTYGODNIK DLA SPRAW SPÓŁDZIELCZYCH.
ORGAN
UNJI ZWIĄZKÓW SPÓŁDZIELCZYCH W POLSCE
wychodzący zamiast czasopism

Wydawca:
Unja Związków Spółdziel-
czych w Polsce.
Poznań, plac Wolności 18.
Redaktor: Rus Kuztalan.

„Poradnik Spółdzielni” „Poradnik Spółdzielni Kredytowych” „Siła” „Odrodzenie”.

Nr. telefonów: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce 4321, 2056, 2183, 2184; Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu — 3489

Wszelkie przesyłki należy adresować: Do Redakcji: Unja Związków Spółdzielczych w Polsce. — Poznań pl. Wolności 18.

Do Administracji: Spółdzielnia Wydawnicza U. Z. S. w Poznaniu, pl. Wolności 18. Konto czekowe: Poznań P. K. O. nr. 206 013.

„Narody, które nie umieją pracować i oszczędzać, znikną z powierzchni ziemi”.

POZNAŃ * WARSZAWA * LWÓW * KRAKÓW.

Spis rzeczy: Koncesje bankowe. O ostrożność i solidarność w stosunkach handlowych. — Zjazd reprezentantów Spółdzielni rolniczych w Poznaniu. — Układ pomiędzy Związkiem Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T. z. w Poznaniu, a Związkiem Kółek Rolniczych w Poznaniu. — Ustawa o państwowym podatku dochodowym. — Walne Zebranie Akcjonariuszów Związkowej Centrali Maszyn. — Informacje podatkowe. — Instrukcja Ministerstwa Skarbu. — Z naszego ruchu spółdzielczego. — Książki nadesłane. — Sprawy bieżące. — Wiadomości. — Skrzynka Redakcji. — Przegląd czasopism. — Zmiana osób. — Ogłoszenia. — Rejestr spółdzielni. — Walne Zgromadzenia. — Bilanse.

Koncesje bankowe.

Według instrukcji Ministerstwa Skarbu, dot. udzielania koncesji Spółdzielniom, ogłoszonej w dosłownym brzmieniu w nr. 9 „Poradnika” z dnia 1. 5. 1925 r. mogą Spółdzielnie uzyskać jakakolwiek koncesję wogóle dopiero wtedy, jeśli odpowiadają następującym warunkom:

1. Wykażą conajmniej roczną działalność, popartą sprawozdaniem zatwierdzonym przez Walne Zgromadzenie.

2. Należą do Związku Rewizyjnego.

3. Liczą nie mniej niż 50 członków.

4. Mają dokonaną rewizję urzędową w myśl art. 60 i 61 Ustawy z dnia 29. 10. 1920 r. o Spółdzielniach w czasie, poprzedzającym datę złożenia podania o koncesję, niewięcej niż przed rokiem.

5. Odpowiadają wymaganiom § 53 i wypełniają uprzednio obowiązki wymagane w §§ 51 i 53 Ustawy Bankowej (§ 53 wymaga, aby z posiedzeń Rady spisywano i podpisywano protokoły, w których wymienieni są członkowie, biorący udział w posiedzeniu, oraz podany jest sposób przeprowadzenia i wynik głosowania. Do protokołu winny być dołączone odrębne zdania członków obecnych, oraz nadesłane sprzeciwy członków na posiedzeniu Rady nieobecnych. § 51 wymaga ułożenia przez Radę regulaminu, który określi sposób wykonywania przez nią nadzoru).

6. Rachunkowość prowadzoną jest zgodnie z wymaganiami prawa i zwyczajów kupieckich.

W sprawie punktu 4 poczynione są już zabiegi, aby Spółdzielnie, starające się o koncesję, nie musiały być zrewidowane najpóźniej przed

rokiem od dnia, w którym podanie o koncesję zostało wniesione. Czy starania te odniosą pożądany skutek, na razie niewiadomo.

Wymagania powyższe są wymaganiami podstawowymi, bez dopełnienia których wogóle o koncesję starać się nie można. Poza to do uzyskania poszczególnych koncesyj są jeszcze potrzebne inne i to cięższe warunki, omówione poniżej.

Odróżnia się koncesje częściowe, koncesje ogólne, dodatkowe i wreszcie specjalne. Instrukcja Ministerstwa Skarbu wymienia następujące:

1. Koncesje częściowe na kupno i sprzedaż walut obcych.

Do uzyskania koncesji na powyższe czynności potrzeba, aby Spółdzielnia liczyła conajmniej 100 członków i posiadała kapitał udziałowy powyżej 5000 zł. W walutach obcych Spółdzielnia może lokować nie więcej niż 10% kapitału udziałowego. Z powyższego wynika, że Spółdzielnia nie potrzebuje naturalnie zaraz wszystkich walut się pozbywać, lecz może w nich nawet lokować, choćby na stałe, część kapitału udziałowego, lecz nie więcej niż 10%.

2. Koncesje częściowe na kupno i sprzedaż wszelkich papierów wartościowych.

Na powyższą czynność może Spółdzielnia uzyskać koncesję, jeśli się wykaże posiadaniem odpowiedniego aparatu fachowego przygotowanego do tych czynności, oraz dostatecznym kapitałem obrotowym. Poza papierami procentowymi państwowymi i samorządowymi, listami zastawnymi, akcjami central gospodarczych i przedsiębiorstw organizowanych przez Spółdzielnię, ich Związki lub Centrałe gospodarcze, oraz akcjami Banku Polskiego,

Spółdzielnia posiadać może w innych papierach, nie więcej niż połowę kapitału udziałowego. Instrukcja wprawdzie nie podaje, co jest właściwie dostatecznym kapitałem obrotowym. Należy zatem przyjąć, że tylko takie Spółdzielnie stawiać mogą wniosek o powyższą koncesję, które już dotąd transakcjami takimi się zajmowały, gdyż naogół koncesje takie są Spółdzielniom niekoniecznie potrzebne. Koncesja powyższa nie uprawnia do wykonywania bezpośrednich transakcyj na giełdach.

3. Koncesje częściowe na wydawanie przekazów, czeków i akredytów oraz dokonywanie wypłat poza granicami państwa.

Zezwolenie na powyższe czynności otrzymać mogą Spółdzielnie, odpowiadające warunkom, stawianym Spółdzielniom, ubiegającym się o koncesję ogólną, między innymi należy posiadać przynajmniej 100 000. zł kapitału obrotowego. Wydawanie przekazów, czeków i akredytów, oraz wykonywanie wypłat w granicach państwa jest wszystkim Spółdzielniom Kredytowym bez koncesji dozwolone.

4. Koncesje częściowe na czynności giełdowe na giełdach pieniężnych.

Koncesję powyższą mogą otrzymać tylko Spółdzielnie odpowiadające warunkom wymaganym przy uzyskaniu koncesji ogólnej.

5. Koncesje na inne czynności, nie wymienione w par. 81 rozporządzenia.

Tutaj wymienić należy koncesję na udzielenie gwarancji. Jakkolwiek udzielenie gwarancji jest pewnym rodzajem pożyczek, to jednak ze względu na straty, mogące łatwo dla Spółdzielni z powyższych interesów wyniknąć, potrzebne jest koniecznie uzyskanie koncesji. Specjalnych warunków dla uzyskania takiej koncesji instrukcja nie przewiduje, wobec czego o koncesję powyższą ubiegać się mogą wszystkie Spółdzielnie, odpowiadające warunkom na początku od 1—6 wymienionym.

6. Koncesję ogólną na wykonywanie wszystkich czynności bankierskich z wyjątkiem

a) wydawania dowodów płatnych na okaziciela i asygnat kasowych na okaziciela;

b) udzielania pożyczek na zastaw ruchomości z wyjątkiem pożyczek na zastaw papierów wartościowych i towarów (lombard);

c) czynności emisyjnych.

Koncesję powyższą uzyskać mogą Spółdzielnie, które odpowiadają następującym warunkom:

a) istnieją co najmniej 2 lata;

b) liczą co najmniej 200 członków;

c) posiadają kapitał udziałowy niemniejszy niż 100.000.— zł.

d) posiadają odpowiedni aparat techniczny.

Spółdzielnie z ogólną koncesją nie mogą również lokować w walutach obcych więcej niż 10% (swego kapitału udziałowego), a w papierach wartościowych poza wymienionymi pod punktem 2, (koncesja częściowa na kupno i sprzedaż wszystkich papierów wartościowych) nie więcej niż połowę swego kapitału udziałowego.

7. Koncesje dodatkowe z prawem wydawania książeczek wkładowych, płatnych na okaziciela, i asygnat kasowych na okaziciela, na udzielanie pożyczek na zastaw ruchomości (lombard) i na czynności emisyjne.

Koncesję taką otrzymać mogą tylko Spółdzielnie, których kapitał udziałowy wynosi

a) w Warszawie 5.000.000 zł.

b) w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Katowicach i Łodzi 3 000 000.— zł.

c) we wszystkich innych miejscowościach 2 000 000.— zł.

Dokumentami na okaziciela są w rozumieniu Ustawy Bankowej wszystkie książeczki wkładowe, opiewające na okaziciela, lub opiewające na nazwisko, a płatne okazicielowi, oraz asygnaty kasowe, opiewające na okaziciela. Niewiadomo jeszcze, czy wobec tego spółdzielnie, które w swych warunkach, dotyczących wkładów oszczędnościowych, umieściły klauzulę, że wkłady można wypłacać okazicielowi bez badania, nie będą musiały przystąpić do ich zmiany.

Jako pożyczki na zastaw ruchomości należy rozumieć pożyczki lombardowe z zastawem rzeczowym (tak zwany lombard). Nie można zdaniem naszym pod powyższą rubrykę podciągać pożyczek osobistych, udzielanych członkom na zastaw choćby ruchomości.

Pod czynnościami emisyjnymi rozumieć należy wydawanie listów zastawnych i obligacyj.

8. Koncesje specjalne na wykonywanie czynności bankierskich przez Spółdzielnie nie będące instytucjami bankowymi.

Wszystkie Spółdzielnie, które nie trudnią się czynnościami bankierskimi jako głównym przedmiotem przedsiębiorstwa, a które zamierzają wykonywać choćby pewne czynności bankierskie, otrzymać mogą specjalną koncesję, lecz muszą wykazać, że czynności bankierskie są im potrzebne dla racjonalnego wykonywania zadań gospodarczych.

Poszczególne Spółdzielnie mogą zatem ubiegać się o uzyskanie jednej z wyżej wymienionych koncesyj lub też kilku równocześnie, zwłaszcza koncesyj od 1—5 wymienionych. Nadmienić tutaj wypada, że poczynione są zabiegi w tym kierunku, aby wymaganą przy niektórych koncesjach granicę kapitału udziałowego rozszerzyć do kapitałów własnych, t. j. kap. udział. plus kap. zasobowe i specjalne. Udziały bowiem w spółdzielniach nie przedstawiają kapitału stałego lecz podlegać mogą ciągłym zmianom.

Wobec wyżej omówionej instrukcji, jaka się ukazała na dniu 25. 4. 1925 r., stały się nasze ogólne uwagi o koncesjach bankowych (w nr. 8 Poradnika z dnia 15. 4. 1925 r.) już nie aktualne. Przy staraniu się o jakąkolwiek z wyżej wymienionych koncesyj Spółdzielnia winna wystosować odpowiednie podanie do Ministerstwa Skarbu (Rada Spółdzielcza) za pośrednictwem tegoż Związku Rewizyjnego, do którego Spółdzielnia należy. Do podania winny być dołączone następujące dokumenty:

1. statut Spółdzielni,

2. wykaz składu osobowego Zarządu i Rady Nadzorczej z podaniem imion, nazwisk, zawodu kwalifikacyj fachowych i naukowych, a przy członkach Zarządu dotychczasowa praktyka bankowa,

3. sprawozdanie rachunkowe za ostatni rok, oraz odpis protokołu Walnego Zgromadzenia, na którym sprawozdanie zatwierdzono,

4. bilans surowy z końca miesiąca poprzedzającego datę podania,

5. odpis sprawozdania z ostatniej rewizji dokonanej przez Związek,

6. odpis protokołu tego Walnego Zgromadzenia, które uchwaliło zmianę statutu zmierzającą do rozszerzenia operacji Spółdzielni na czynności wymagające zezwolenia.

7. odpis regulaminu dla Zarządu i Rady.]

dzielni Zarobkowych i Gospodarczych T. z. w Poznaniu, w tworzeniu i utrzymywaniu wspólnymi siłami takich instytucji spółdzielczych, jakie w wspólnym interesie zawodowym i handlowym rolnictwa są, albo będą wskazane, oraz przedsięwzięcie takich czynności, które mogą zapewnić rolnictwu najkorzystniejszy zbył ziemiopłodów, wzgl. nabycie artykułów potrzebnych do gospodarstwa rolnego.

§ 2.

Do istniejącej przy Związku Rady Oddziału Spółdzielni Rolniczych, Zjazd Reprezentantów Spółdzielni Rolniczych wybierze co dwa lata 2-eh przedstawicieli Związku Kółek Rolniczych.

§ 3.

Zadania Rady określają: Regulamin dla Oddziału i Ustawy Związku, uchwalone przez Sejmik.

§ 4.

Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T. z. w Poznaniu zobowiązuje się dołączyć wszelkich starań:

1. aby Spółdzielnie rolnicze kierowały się zasadą jaknajdogodniejszego służenia potrzebom rolnictwa, w szczególności drobnej własności ziemskiej, nie zaniedbując przytem stosunków handlowych z większą własnością ziemską;

2. aby członkowie Spółdzielni rolniczych wybierali na Walnych Zgromadzeniach do Rad Nadzorczych wicepatronów wzgl. prezesów i członków Zarządów Kółek Rolniczych;

3. aby Spółdzielnie rolnicze czuwały nad tem, by członkowie Zarządów i Rad Nadzorczych uczęszczali na zebrania Kółek Rolniczych i nie odmawiali swej czynnej współpracy, bądź to przez wygłaszanie wykładów, bądź przez udzielanie informacji, i to nie tylko w miejscu ich zamieszkania, ale w całym obrębie działalności odnośnej Spółdzielni;

4. aby Spółdzielnie zaspakajały wszelkie potrzeby handlowe rolnictwa, w szczególności, aby prowadziły towary dobre, wypróbowane, poddane analizom, i to na warunkach najbardziej dla rolnictwa korzystnych;

5. aby usunęły z handlu swojego takie towary, które zawodowe organizacje rolnicze uznawać będą za szkodliwe, niepożyteczne, lub w stosunku do rzeczywistej wartości za nadmiernie drogie;

6. aby Spółdzielnie rolnicze uzyskiwały dla swych członków drogą zbiorowych umów, zawieranych za pośrednictwem handlowych central związkowych, korzystne dla rolnictwa ceny i warunki zbytu wzgl. nabycia towarów, oraz aby członkom swoim w końcu roku udzielały zwrotów i nadpłat (dywidendy towarowej) w stosunku do zakupionych wzgl. sprzedanych w Spółdzielni towarów;

7. w miesiącu styczniu każdego roku Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych dostarczać będzie Związkowi Kółek Rolniczych danych statystycznych odnośnie:

- a) wzrostu liczby członków w „Rolnikach“,
- b) wysokości rabatów wydzielanych przez „Rolniki“ swoim członkom.

§ 5.

W celu rozwinięcia propagandy spółdzielczej, Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych obowiązują się przeznaczać na rzecz zawodowych organizacji rolniczych składkę, której wysokość ustalona będzie w osobnym układzie.

Prócz tego Związek Spółdzielni starać się będzie, aby Spółdzielnie i związkowe centrale handlowe abonowały organ Kółek Rolniczych.

§ 6.

Związek Kółek Rolniczych w Poznaniu obowiązuje się:

1. do popierania ruchu związkowych Spółdzielni rolniczych wśród swoich członków, do nakłaniania ich, aby wszyscy zostali członkami należących do Związku Spółdzielni;

2. udzielania pomocy przy zakładaniu Spółdzielni rolniczych, tam, gdzie po zbadaniu faktycznego stanu rzeczy, wykaże się tego potrzeba;

3. uświadamiania członków swoich o ustroju, zadaniach i pożyteczności Spółdzielni rolniczych;

4. podejmowania starań, aby wszelkie czynności handlowe swoich członków skierowywać do związkowych Spółdzielni i ich central w sposób ustalony przez Radę Oddziału Spółdzielni Rolniczych.

§ 7.

Związek Kółek Rolniczych nie podejmie w czasie trwania niniejszej umowy organizowania własnego handlu bez zgody Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych.

§ 8.

Niniejszą umowę zawiera się na czas nieograniczony.

Rozwiązanie niniejszej umowy może nastąpić za rocznem pisemnem wypowiedzeniem.

§ 9.

Powyższa umowa nie znosi umów dotąd w Związku Kółek istniejących.

Poznań, dnia 21 kwietnia 1925 r.

K. Brownsford   Ks. St. Adamski
Patron   Patron
Związku Kółek Roln.   Związku Spółdz. Zarobk.
i Gospod. T. Z.

Ustawa o państw. podatku dochodowym*).

Wraz z nowelą do ustawy o państwowym podatku dochodowym (14. 7. 1923, Dz. U. R. P. nr. 77, poz. 607, i 10. 1. 1924, Dz. U. R. P. nr. 13, poz. 110), z dnia 18 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. nr. 36, poz. 242) został ten najważniejszy i najbardziej nowoczesny, a od roku 1923 jednolity dla wszystkich ziem Rzeczypospolitej podatek, ostatecznie przystosowany do obecnych warunków, — odróżniających się od warunków poprzedniego okresu skarbowego, przez ustabilizowanie stosunków walutowych.

Nowela nie wprowadza żadnych zmian zasadniczej natury, a dotyczy prawie wyłącznie sprawy uporządkowania skali podatku, co jednak jest rzeczą bardzo ważną; w myśl bowiem naczelnej zasady podatku dochodowego, opodatkowaniu podlegać powinien dochód rzeczywiste przez płatnika osiągnięty; wobec zaś chwiejności naszych stosunków gospodarczych okresu minionego, dochód ten dostatecznie określonym nawet przez samego płatnika być nie mógł. Przystosowanie więc skali podatku dochodowego do istotnego stanu rzeczy, dowodzi jego rzeczywistej elastyczności, — co na jego korzyść, jak i tendencji naszej polityki skarbowej, zapisać należy.

*) Zwracamy uwagę na ostatnią część artykułu traktującej wyłącznie o spółdzielniach.

Według omawianej ustawy obowiązani do opłacania podatku dochodowego są:

- 1) osoby fizyczne, zamieszkałe, przebywające więcej niż rok, lub aczkolwiek niezamieszkałe — posiadające jednak źródło dochodu na terenie Rzeczypospolitej;
- 2) osoby prawne i
- 3) spadki wakujące (nieobjęte),

przyczem za minimum egzystencji, nie podlegającej opodatkowaniu, uważa się dochód w wysokości 1500 zł.

Opodatkowaniu podlega wszelki dochód ponad wskazane minimum egzystencji, przyczem celem objaśnienia sposobu ustalania dochodu podatkowego, ustawa podaje specjalne przepisy, traktując poszczególne źródła dochodu każdy z osobna.

Wyjątek od opodatkowania stanowi tu dochód, płynący ze źródeł, położonych poza granicami państwa lub z funduszków publicznych innego państwa, o ile udowodni się, że dochód ten został tam opodatkowany, przyczem, o ile dane państwo uznaje zasadę wzajemności w tym kierunku.

Dochodem, podlegającym opodatkowaniu w rozumieniu ustawy, są periodycznie powtarzające się i przewidziane przez płatnika sumy, tak w gotówce, jak i w wartościach pieniężnych, wpływające ze wszystkich działów gospodarstwa, — po odliczeniu kosztów, poniesionych na uzyskanie tychże przychodów, wraz z prawidłowym odpisem amortyzacji budynków, maszyn i t. p. — po potrąceniu strat częściowych lub całkowitych w przedmiotach, podlegających zużyciu, jakoteż kosztów wyżywienia, stale w przedsiębiorstwach płatnika pracujących członków jego rodziny.

Wysokość potrąceń z tytułu corocznych odpisów, (bądź bezpośrednio z wartości przedmiotów, bądź przez wstawienie w pasywach bilansów odpowiedniej kwoty) — winna odpowiadać rzeczywiście zmniejszeniu się wartości, jakiemu uległy budynki, maszyny etc., wskutek używania ich do osiągnięcia dochodu, w czasie przez zeznanie podatkowe wskazanym. Odnośne przepisy wykonawcze podają przeciętne procentowe normy, według których potrącenie z powodu zużycia nie powinno przekraczać (prócz wyjątkowych udowodnionych wypadków):

- 1) przy budynkach mieszkalnych 2%,
- 2) „ „ gospodarczych 3%,
- 3) „ „ fabrycznych 4%,
- 4) „ ruchomościach (urządzenie biur, kantorów, kancelarii, sklepów i t. p. 5%,
- 5) przy maszynach, narzędziach, urządzeniach fabrycznych, kopalnianych i t. p. 10%

wartości przedmiotu.

Co zaś do strat w przedmiotach, podlegających zużyciu, — to mogą one być potrącone tylko z przychodu tego źródła, które poniosło stratę, nigdy zaś z innego, — jak również tylko z dochodów, wyrażonych za ten rok obrachunkowy, w którym stratę tę istotnie poniesiono.

Za dochód, podlegający opodatkowaniu, nie uważa ustawa dochodu nadzwyczajnego, przez co rozumieć należy dochód niestały, przez płatnika nieprzewidziany, jak n. p. spadek, wygrana, wpływ pieniężny z spieniężenia majątku, lub umorzenia wierzytelności i t. p. (artykuł 7).

Do potrącenia zaś przychodów w celu policzenia dochodu, podlegającego opodatkowaniu, nie nadają się, wyraźnie przez ustawę wyliczone (w art. 8), wydatki na powiększenie i ulepszenie źródła

dochodu, na umorzenie długów, pokrycie strat za lata ubiegłe i t. p., wogóle wydatki, niezwiązane ściśle z osiągnięciem dochodu.

Od ogólnego dochodu ustawa przewiduje odliczenia w celu wykazania dochodu podatkowego, — na wymienione w art. 10, faktycznie poniesione wydatki i obciążenia źródeł dochodu, a więc 1) odsetki od długów, jako też renty i trwałe obciążenia, oparte na tytule prawnym, — o ile istotnie ciążyą na źródłach dochodu, podlegającego podatkowi. 2) Obowiązujące podatnika opłaty do kas zapomogowych, ubezpieczeń i t. p. do 300 zł maksymalnie od osoby. 3) Premje od ubezpieczeń na wypadek śmierci maksymalnie do 300 zł od osoby podatnika, do 600 zł od podatnika i członków rodziny, będącej na jego utrzymaniu. 4) Bezpośrednie podatki państwowe i komunalne, przymusowe świadczenia pieniężne na cele publiczne, wyjąwszy podatek dochodowy, podatek specjalny od tantiem, podatek od wzbogacenia się, podatek majątkowy i daninw lasowej,

wreszcie 5) w spółdzielniach, działających na zasadzie ustawy z dnia 29 października 1920 r., które należą do Związków rewizyjnych, wymienionych w art. 66 i 70 tejże ustawy, posiadających na podstawie art. 68 tejże ustawy prawa rewizji — sumy nadwyżek bilansowych (zyski bilansowe), pochodzące z obrotów z członkami, lub jeżeli rozszerzają wprawdzie działalność swoją i na osoby, nie będące członkami, ale przelewają przypadające na nieczłonków nadpłaty i zwroty w całości do funduszków, niepodlegających podług statutu podziałowi między członków.

Świadczenia podatkowe na korzyść członków rodziny podatnika, mogą być odliczone od ogólnego dochodu, o ile otrzymujący je, jest osobno obciążony podatkiem dochodowym.

Ustawa przewiduje w art. 5, częściowe lub całkowite zwolnienie od podatku dochodowego, wyliczając dokładnie podpadających tu podatników.

Podstawą opodatkowania jest dochód rzeczywisty osiągnięty w ostatnim roku kalendarzowym lub operacyjnym, poprzedzającym rok podatkowy.

Ustawodawca, jak już wspomnieliśmy, oddzielnie traktuje każde ze źródeł dochodu. Dochód z uposażeń służbowych i emerytur został uchwycony u samego źródła, t. j. w momencie wypłacania tychże uposażeń, pracodawca zobowiązany jest stracić należytość podatkową (według skali, podanej w art. 20 noweli), — i w przeciągu dni siedmiu wpłacić ją do kasy skarbowej.

Dochody z innych źródeł, opodatkowane są przez zastosowanie t. zw. zasady samoobliczania się, której hołduje ustawa; a zatem płatnik sam winien obliczyć sobie podatek i wpłacić go do kasy skarbowej, nie wyczekując nakazu płatniczego. Kwestja uiszczania podatku została odmiennie nieco uregulowana nowelą z dnia 18 marca b. r. Terminy płatności ustalono na dzień 1 maja i 1 listopada roku podatkowego. W terminie pierwszym, płatnicy zobowiązani są wpłacić podatek w wysokości połowy kwoty zadeklarowanej. W terminie drugim — różnicę kwoty wpłaconej a zadeklarowanej, ewentualnie przez władze skarbowe wymierzonej.

Ustawowy termin składania zeznań dla osób fizycznych i spadków wakujących przypada na

1 marca, dla osób prawnych 1 maja. W roku bieżącym termin ten został przesunięty na 31 maja.

Terminy powyższe nie obowiązują tych, których główny dochód płynie:

- 1) z nieruchomości gruntowej nie przekraczającej 30 hektarów,
- 2) z przedsiębiorstwa handlowego, opłacającego zasadniczy podatek przemysłowy IV i V kategorii wszędzie i według III kategorii w miejscowościach III i IV klasy,
- 3) z zakładu przemysłowego lub warsztatu rzemieślniczego, wolnego od zasadniczego podatku przemysłowego, lub opłacającego ten podatek według VIII kategorii przedsiębiorstw przemysłowych, z domów mieszkalnych, składających się najwyżej z 4 izb,

a którzy, aczkolwiek w myśl ustawy z reguły zwolnieni są od składania zeznań, obowiązani są uczynić to na wezwanie władzy podatkowej. Co do uiszczania podatku obowiązują ich również termin 1 listopada, chyba, że nakaz płatniczy doręczono im po 15 października. Natenczas termin regulacji upływa z dniem 30-tym po doręczeniu nakazu.

Osoby prawne składają zeznania przez wypełnienie formularza urzędowego (spółki akcyjne wprost do izby skarbowej okręgu, w którym znajduje się ich siedziba statutowa), — ewentualnie listem poleconym. Niezależnie od złożenia zeznania należy obliczyć podatek od wykazanego w deklaracji dochodu (według skali patrz Poradnik nr. 9), i przed upływem terminu wpłacić go w połowie jego wysokości, wprost lub na konto kasy skarbowej, kwit zaś lub jego odpis, podpisany przez płatnika, załączyć do zeznania.

Traktując oddzielnie każde z źródeł dochodu, ustawa objaśnia, co uważa za dochód, podlegający opodatkowaniu w każdym z tych źródeł. I tak za dochód osób prawnych uważa zyski bilansowe, wykazane w zatwierdzonym zamknięciu rachunkowym, sporządzonym zgodnie z niniejszą ustawą, nie wyłączając:

- a) kwot, rozdzielonych pomiędzy członków, spółników i t. p., tytułem udziału w zyskach, czy to w formie dywidendy czy procentów, i
- b) kwot, przeznaczonych na umorzenie długów lub kapitału zakładowego, ulepszenie lub rozszerzenie przedsiębiorstwa, jakoteż utworzenie funduszu rezerwowego.

Wreszcie z zysku bilansowego wyłączyć można tytułem pensji i wszelkiego wynagrodzenia osób, biorących czynny udział w zarządach, wchodzących do rad nadzorczych, komitetów dyskontowych, komisji rewizyjnych i t. p., oraz osób upoważnionych do samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, tylko sumy nie przekraczające:

- a) 15 proc. kapitału zakładowego przy jego wysokości do 500 tysięcy,
- b) 75 tys. złotych, przy przedsiębiorstwach o kapitale zakładowym powyżej 500 do 750 tysięcy, i
- c) 10 proc. kapitału zakładowego przy przedsiębiorstwach o kapitale zakładowym ponad 750 tysięcy.

Granicę tę w szczególnym wypadku może Minister Skarbu rozszerzyć.

Co do dochodu z tantiem, — to tantiemy, pobierane przez dyrektorów i t. p., czynnych i stale w przedsiębiorstwie zatrudnionych osób, są opodatkowane w drodze potrąceń wraz z uposażeniem

służbowem, — tantiemy zaś, wypłacane wchodzącym do zarządów, rad nadzorczych i t. p., podlegają opodatkowaniu, raz w ogólnym dochodzie podatnika, drugi raz obciążone są specjalnym podatkiem od tantiem (50 proc. stawki podatku dochodowego, nie mniej jednak niż 16 zł), który oblicza się od tantiemy, pobranej w jednej instytucji, o ile przekroczy ona sumę 1500 zł, — i to drogą potrąceń przez instytucję wypłacającą.

Nowela z dnia 18. 3. b. r. wprowadza do ustawy zasadę jawności, — poprzednio już zastosowaną w podatku przemysłowym. Artykułem 13 mianowicie, ustawa nakazuje przewodniczącemu komisji podatkowej sporządzić imienne listy płatników z oznaczeniem kwot ustalonego dochodu i obciążenia podatkowego, w dwóch egzemplarzach i wywiesić je na przeciąg czterech tygodni w miejscu publicznie dostępnem.

Omówiwszy pokrótce całą znowelizowaną ustawę o państwowym podatku dochodowym, postaramy się obecnie w kilku słowach streścić, co ustawa mówi o obowiązku podatkowym spółdzielni.

A więc, jak z ustawy wynika, spółdzielnie, których statuty uzgodniono a działalność przystosowano do przepisów ustawy „O spółdzielniach“, i które należą do Związku rewizyjnego, — o ile pracują statutowo i faktycznie tylko wśród członków, lub nawet, jeśli pracują także z nieczłonkami, jednakże nadpłaty i zwroty z tego tytułu w całości przelewają do funduszy, nie podlegających podziałowi, — spółdzielnie te, z dochodu podatkowego odliczają całą sumę nadwyżek bilansowych, pochodzącą z obrotów z członkami.

Opodatkowaniu zatem w spółdzielniach podlegałyby tylko te części nadwyżek bilansowych, które, pochodząc z działalności z nieczłonkami, nieprzelane do funduszy niepodlegających podziałowi, przekraczają ustawowe minimum 1500 zł.

W tym celu należałoby oddzielnie traktować obroty z członkami i obroty z nieczłonkami, — zysk więc netto procentualnie rozdzielić na pochodzące od członków i od nieczłonków, — co praktycznie będzie bardzo trudne do przeprowadzenia, i nigdy zupełnej ścisłości w obliczeniu podatku nam nie zapewni*).

Zwracamy uwagę na przepis artykułu 7 noweli, który mówi o potrąceniach na pensje i wynagrodzenia osób czynnych w zarządach, radach nadzorczych i t. p., pozwalając przy kapitale zakładowym do 500 tysięcy zł strącać na cel ten z nadwyżek bilansowych maximum 15 proc. tegoż kapitału, — przy kapitale zakładowym od 500 do 750 tysięcy, strącenie wynosić może najwyżej 75 tys. złotych, i wreszcie przy kapitale ponad 750 tys. — maksymalnie 10 proc. kapitału zakładowego.

Wszystkie zatem spółdzielnie, prócz podpadających pod art. 50 ust. ostatni, t. j. spółdzielni handlowych i kredytowych, które opłacają zasadniczy

*) Teoretycznie biorąc, można sobie wyobrazić spółdzielnię, która na mocy niniejszej ustawy byłaby wolną od podatku doch. W tym też kierunku szła interpretacja tego punktu ustawy w artykule p. t. „Podatek dochodowy“ — Poradnik Nr. 9; — w praktyce jednak każda spółdzielnia przeznaczająca pewną sumę zysków na dywidendę, — sumę, której część procentualnie biorąc pochodzi z obrotu z nieczłonkami, a więc podlega podatkowi.

podatek przemysłowy IV i V kategorii, wszędzie, a według III kategorii w miejscowościach III i IV klasy, — i spółdzielni przemysłowych, które opłacają zasadniczy podatek przemysłowy według VIII kategorii przedsiębiorstw przemysłowych, — wszystkie inne powinny w terminie do 31 maja złożyć zeznania, z którychby powyższe wynikało, i wpłacić połowę zadeklarowanego podatku, o ile do tego według niniejszej ustawy są zobowiązane.

Spółdzielnie zaś, podpadające pod art. 50, zeznań składać nie potrzebują, dopóki władza skarbowa ich do tego nie wezwie. Termin płatności podatku dla nich upływa z dniem 1 listopada, o ile nakaz płatniczy nadejdzie przed 15. 10., — o ile zaś później — w 30 dni najpóźniej od doręczenia.

Za podstawę do zeznań należy wziąć bilans, który już w roku ubiegłym, a więc najpóźniej do 31. 12. — był gotów.

Art. 12 noweli upoważnia Ministra Skarbu do zezwalania związkom rewizyjnym na składanie zeznań o dochodzie, wyjaśnien i odwołań w imieniu spółdzielni do nich należących, — jak również na uiszczanie podatku dochodowego, przypadającego od spółdzielni związkowych.

Skalę podatku dochodowego, jak i dodatku komunalnego, podobnie jak sposób zestawienia bilansu i obliczania dochodu podatkowego, podaliśmy w nr. 9 „Poradnika Spółdzielni“.

J. Jeziorowska.

Walne Zebranie Akcjonariuszów Związkowej Centrali Maszyn.

Dnia 12 maja rb. odbyło się na sali Banku Przemysłowców w Poznaniu Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Związkowej Centrali Maszyn, któremu przewodniczył Prezes Rady Nadzorczej p. Dr. Bąjoński. Po zdaniu sprawozdania Zarządu, Rady Nadzorczej i Kuratora, zebranie zatwierdziło przedłożony bilans zamknięcia, rachunek strat i zysków per 31. 12. 24. i udzieliło pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz przyjęło proponowany podział zysku, wynoszącego 170 615,57 zł, według którego przypadało: na dywidendę 31 650,— zł licząc po 15 gr. od tysiącmarkowej akcji, 13 000,— zł na wynagrodzenie dla Rady Nadzorczej, a resztę w wysokości 125 965,57 zł do przeniesienia do złotowego bilansu otwarcia.

Następnie zebranie zatwierdziło przedłożony złotowy bilans otwarcia per 1. 1. 25. oraz ustaliło wysokość kapitału zakładowego na 211 000,— zł. a wartość akcji tysiąc markowej na 1 zł. Akcje złotowe mają być wydane w sztukach, najniżej po 50,— zł.; za 50 000 mk. nom. otrzymają akcjonariusze jedną akcję 50 zł. Bliższe szczegóły ustali Rada Nadzorcza i Zarząd. Kapitały własne wynoszą 242 000,— zł.

Po przyjęciu bilansu p. Dyr. Lasocki uzasadniał konieczność podwyższenia kapitału zakładowego o 633 000,— zł, a więc do wysokości 844 000,— zł. Podwyżka umotywowana jest koniecznością nabycia nieruchomości, potrzebnej Związkowej Centrali Maszyn do rozwinięcia swej działalności i usunięcia utrudnień na rynku kredytowym. Firma H. Cegielski chce odstąpić swą obszerną nieruchomość przy ul. Fr. Ratajczaka, należącą dawniej do

fabryki maszyn Braci Lesser, a więc odpowiednio urządzoną dla Związkowej Centrali Maszyn. Cenę kupna pokryje Związkowa Centrala Maszyn akcjami nowej emisji. Firma H. Cegielski przyjmie całą emisją na siebie i ofiaruje dawn. akcjonariuszom 3 nowe akcje za jedną starą i to w sztukach nie niżej 50,—zł. O ile akcjonariusz nie skorzysta z prawa dokupu w przeciągu dwóch miesięcy i dodatkowego terminu prekluzyjnego dwóch tygodni, traci prawo dokupu na rzecz firmy H. Cegielski. Kurs emisyjny nowej akcji wynosić będzie łącznie z kosztami 100% (50,—zł.) Nowe akcje biorą udział w zyskach od 1. lipca 1925 r. Wpłacanie należności za subskrybowane nowe akcje przed 1. lipca daje płacącemu 12% bonifikacji w stosunku rocznym.

Późniejsza wpłata pociąga za sobą odpowiednią dopłatę 12% rocznie. Po ożywionej dyskusji uchwalono podwyżkę kapitału zakładowego, na którą zgodzili się akcjonariusze zwykli i osobno uprzywilejowani jednomyślnie. Zmianę postanowiono zaznaczyć w statucie.

Następnie przystąpiono do wyboru nowych członków Rady Nadzorczej i na miejsce ustępujących wybrano pp. dr. Seydlitz i Piechockiego ponownie oraz pp. inż. Sławińskiego, dr. Łąbedzińskiego i dyr. Weissa.

Rok 1924 jest szóstym rokiem istnienia Związkowej Centrali Maszyn. Przyniósł on mimo nadzwyczaj trudnej sytuacji gospodarczej w Polsce dalszy rozwój Spółki. Obroty nie tylko, że nie zmalały, ale nawet powiększyły się o 250% w stosunku do bilansu poprzedniego roku. Jest to objaw bardzo dodatni, nawet przy uwzględnieniu niskiego stanu waluty w poprzednim bilansie. Obroty wynosiły 1½ milj. zł. Osiągnięcie takich rezultatów wobec zubożenia wsi, która jest wyłącznym klientem firmy, musi napawać wiarą w przyszłość, i przyczyni się niewątpliwie do szybkiego ulokowania nowej emisji.

Podkreślić należy tę część sprawozdania, która mówi o źródłach zakupu Związkowej Centrali Maszyn. Związkowa Centrala Maszyn ma na składzie prawie wyłącznie maszyny pochodzenia krajowego i wyjątkowo tylko kupuje zagranicą maszyny niebudowane w Polsce, jak wirówki i żniwiarki. Zdrowe to stanowisko wobec zalewu polskiego rynku wyrobami zagranicznymi, przyczynić się może w wysokiej mierze do wyrównania naszego ujemnego bilansu handlowego.

W roku sprawozdawczym rozbudowano bardzo silnie dział części zapasowych, którego rosące obroty świadczą o potrzebie trzymania na składzie wielkich ilości tych części. Dział ten według wszelkiego prawdopodobieństwa jest największym tego rodzaju w Polsce.

Związkowa Centrala Maszyn posiada reprezentację firmy H. Cegielski, pozatem prowadzi żniwiarki firmy Massey Harris Ltd-Toronto, jako przedstawicielka na całą Polskę i wirówki Baltic Aktiebolaget w Sztokholmie.

Nabycie nieruchomości pozwoli Związkowej Centrali Maszyn na znaczne polepszenie sprawności i na rozszerzenie obrotów. Nowe magazyny będą mogły pomieścić kilka pociągów maszyn. Dopływ świeżego kapitału z nowej emisji umożliwi większą swobodę w działalności handlowej firmy i skuteczną konkurencję z innymi zakładami.

L. R.

Informacje podatkowe.

Podatek dochodowy od uposażeń.

Stosownie do ustawy z dnia 18 marca b. r. (Dz. U. R. P. nr. 36 z dnia 10 kwietnia 1925 r. pkt. 242 art. 20) pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę winien być potrącony przy każdorazowej wypłacie uposażeń według poniższej skali niezależnej od postawionego co miesiąc wskaźnika drożyznianego. Podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego do potrącenia podatku stanowi wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym. Przy wypłacie jednorazowych wynagrodzeń dolicza się je do obliczonej w stosunku rocznym sumy ostatniego periodycznego wynagrodzenia.

Przykład I pracownik otrzymuje p. 1 maja wynagrodzenie miesięczne 320,— zł, czyli rocznie $320 \times 12 = 3840$ zł. Stopa procentowa podatku pod l. p. 11 wynagrodzenia rocznego ponad 3800 zł wynosi 2,5, zatem przypadający podatek dochodowy wyniesie : $320 \times 2,5\% = 8,—$ zł.

Przykład II — ten sam pracownik otrzymuje 10 maja tytułem wynagrodzenia jednorazowego 250 zł. Stopę procentową obliczamy w tym wypadku od sumy $3840 + 250$ złotych = 4090 i wynosi ona według skali pod l. 12 2,6%. Zatem podatek od 250 złotych $250 \times 2,6$ czyli 6 zł 50 gr.

Ustawa odnośna obowiązuje na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Skala.

L. p.	Wysokość wpłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych.		Stopa procentowa podatku.
1.	ponad 2500	do 2600	1,5%
2.	2600	2700	1,6%
3.	2700	2800	1,7%
4.	2800	2900	1,8%
5.	2900	3000	1,9%
6.	3000	3100	2,0%
7.	3100	3200	2,1%
8.	3200	3400	2,2%
9.	3400	3600	2,3%
10.	3600	3800	2,4%
11.	3800	4000	2,5%
12.	4000	4200	2,6%
13.	4200	4400	2,7%
14.	4400	4800	2,8%
15.	4800	5200	2,9%
16.	5200	5600	3,0%
17.	5600	6000	3,1%
18.	6000	6400	3,2%
19.	6400	6800	3,3%
20.	6800	7200	3,4%
21.	7200	7600	3,5%
22.	7600	8000	3,6%
23.	8000	8800	3,9%
24.	8800	9600	4,1%
25.	9600	10400	4,3%
26.	10400	11200	4,6%
27.	11200	12000	4,9%
28.	12000	13000	5,3%
29.	13000	14000	5,7%
30.	14000	15000	6,1%
31.	15000	16000	6,5%
32.	16000	17000	6,8%
33.	17000	18000	7,1%
43.	18000	19000	7,4%
35.	19000	20000	7,7%

Ministerstwo Skarbu unieważniło okólnik z dn. 18 marca b. r., polecający dokonywanie potrąceń według skali dotychczas obowiązującej i poleca stosować począwszy od 10 kwietnia powyższą

skale. Pobieranie różnicy, zachodzącej pomiędzy podatkiem do potrącenia według skali obecnej a pobranym przed 10 kwietnia, pozostaje aż do dalszego zarządzenia niezmienione.

Na obszarze Województw Wielkopolskiego, Pomorskiego i górnośląskiej części Województwa Śląskiego należy na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych potrącać równocześnie z podatkiem państwowym podatek w wysokości 3 procent wypłaconego wynagrodzenia, poczynając jednakże dopiero od 15 stopnia obecnej, nowej skali t. zw. od 4800 zł wynagrodzenia rocznego.

Potrącone kwoty należy w terminie do 7-miu dni po dokonaniu potrącenia wpłacić do Kasy Skarbowej.

Instrukcja Ministerstwa Skarbu

w przedmiocie opłat stemplowych, które płacić mają spółdzielnie.

W dniu 1 kwietnia 1925 r. weszła w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej ustawa z dnia 11 grudnia 1924 r. o opłatach stemplowych, które płacić mają spółdzielnie (Dz. U. R. P. N. 1 z r. 1925 poz. 2). (Ustawę powyższą omówiliśmy szczegółowo w nr. 5 Poradnika, str. 85—87.)

W związku z tem Ministerstwo Skarbu wyraża, że:

A. Spółdzielnia nie podlega opłacie 2% od wpłat na udziały:

1. jeżeli według statutu i faktycznie rozciąga działalność podstawową wyłącznie na członków,

2. jeżeli rozciąga wprowadzie działalność również na osoby nie będące członkami, ale albo

a) członkowie nie otrzymują żadnych nadpłat i zwrotów, dywidenda zaś od udziałów nie przekracza normy wskazanej w art. 57 ustawy o spółdzielniach, albo też

b) nadpłaty i zwroty, przypadające na nieczłonków, spółdzielnia przelewa w całości do funduszu zasobowego lub innego funduszu, nie podlegającego według statutu podziałowi między członków.

B. W myśl art. 4 p. a) tej ustawy uwolnione są od opłat stemplowych w szczególności następujące dokumenty:

1. Oświadczenie (deklaracje) w przedmiocie przystąpienia do Spółdzielni oraz deklaracje co do dalszych udziałów, art. 17 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733);

2. Przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach);

3. Rachunki, stwierdzające należności spółdzielni, za towary dostarczone członkowi (w szczególności też wpisy w książeczkach zakupów), o ile nie są wystawione przez związek spółdzielni dla Spółdzielni-członka;

4. Rachunki, stwierdzające należność członka za towary sprzedane spółdzielni lub oddane jej do komisowej sprzedaży, o ile nie są wystawione dla związku spółdzielni przez spółdzielnię, będącą członkiem tegoż związku;

5. Poświadczenie odbioru w przedmiocie:

a) wpłat na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach),

b) zwrotu udziału (art. 27 tejże ustawy),

c) dopłat i ich zwrotu (ust. 2 i 5 art. 58 tejże ustawy),

d) wypłaconego udziału w zyskach (art. 57 tejże ustawy),

e) należności spółdzielni za towary dostarczone lub dostarczyć się mające członkowi albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spółdzielnią), — w szczególności znaczkii, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich,

f) sum wypłaconych przez spółdzielnię członkowi w zamian za towar jej zwrócony,

g) poświadczenia odbioru, które spółdzielnia kredytowa wydaje członkom w przedmiocie całkowitej lub częściowej spłaty pożyczki lub w przedmiocie uiszczenia odsetek,

h) w przedmiocie zastawu, danego spółdzielni kredytowej przez jej członka na zabezpieczenie udzielonej mu pożyczki.

Przepisy, zawarte w p. p. 3 i 4 oraz w p. 5 pod lit. e), dotyczą tylko przypadków, w których sprzedaż lub zakupno towaru przez spółdzielnię, mieści się w granicach jej działalności, określonej statutem.

C. Działalność związkowa, o której mowa w art. 7 ustawy, polega, między innymi — na doskonaleniu urządzeń spółdzielni i przejawia się w dostarczaniu spółdzielni przez związek ksiąg i formularzy do prowadzenia rachunków, plakatów propagandystycznych, czasopism i broszur treści spółdzielczej i t. p. Wynikające stąd rachunki i pokwitowania są od opłaty stemplowej zwolnione.

D. Nadto na podstawie art. 22 powołanej ustawy i w związku z okólnikiem z dnia 17 listopada 1924 r. L. D P O. 6678/VII Ministerstwo Skarbu poleca zaniechać wymiaru opłat i kar stemplowych (podwyżek) w przypadkach, kiedy opłaty i kary miałyby być wymierzone spółdzielniom, ich członkom lub związkom, oraz zrzeszeniom, wymienionym w art. 117 ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 733), z powodu naruszenia przez nie przepisów obowiązujących do dnia 31 marca 1925 r., o ile te opłaty i kary przypadają bądź od umów o przystąpienie do spółdzielni lub o zwiększenie udziałów, bądź od dokumentów wymienionych w art. 4 i 7 nowej ustawy; niniejsze zarządzenie zaniechania wymiaru nie dotyczy jednak obligów i weksli. Niebawem zostanie wydane rozporządzenie wykonawcze do art. 5, 19 i 21 powyższej ustawy.

□ Z naszego ruchu spółdzielczego. □

Z inicjatywy p. J. Braszki i kilku innych członków zorganizowano „Bank Ludowy”, Spółdzielnię z nieograniczoną odpowiedzialnością w Białej.

W zgromadzeniu wzięło udział około 20 osób ze sfer mieszczaństwa i inteligencji białskiej. Związek Stowarzyszeń Zarob. i Gosp. w Krakowie, był reprezentowany przez delegata p. Boraczka, starszego lustratora Związku Stowarz. Zarobkow. i Gosp.

Zgromadzeni członkowie uznając konieczną potrzebę istnienia w Białej Spółdzielczej Instytucji drobnego kredytu, powzięli uchwałę założenia pod firmą: „Bank Ludowy” w Białej, Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością, i dać Spółdzielni silne podstawy kapitałowe przez jednomyślne usta-

nowienie nieograniczonej odpowiedzialności członków i udziałów w wysokości po 100 zł.

Do Zarządu wybrani zostali: p. Dwornicki Adam, prokurent Banku Małopolskiego, p. Zajączkowski Bronisław, dyr. Składnicy Kółek Roln. w Białej, p. Nycz Franciszek, prof. gimn., jako zast. dyrekt. Do Prezydium Rady Nadzorczej weszli: p. Józef Braszka, prof. gimn., p. Bułkowski Ksawery, dyrek. semin. naucz. i p. Merta Stanisław, prof. gimn.

Przystąpienie do „Banku Ludowego” zgłosiły poważne Spółki handlowe ze Składnicą Kółek Roln. na czele.

„Bank Ludowy” w Białej ma jak najpomyślniejsze widoki rozwoju.

□ KSIĄŻKI NADESŁANE. □

Franciszek Bujak. Z odległej i bliskiej przeszłości. Studja historyczno-gospodarcze. Lwów — Warszawa — Kraków. Wydawnictwo Zakładu Narodowego Imienia Ossolińskich. Warszawa, Księgarnia własna, Nowy Świat, L. 69, str. 325.

Na treść książki składa się 14 rozpraw, napisanych między r. 1903 a 1918, a rozrzuconych po różnych czasopismach. Rozprawy są ułożone w porządku chronologicznym i sięgają od najwcześniejszych wieków naszej historii aż do wielkiej wojny, powstając albo jako uzupełnienie własnych, albo jako uogólnienie szczegółowych badań autora. Rozprawy mają charakter różnolity, częściowo ściśle naukowy, częściowo krytyczno-polemiczny. Między rozprawami mieszczą się takie, które winny zainteresować przede wszystkim spółdzielców. Autor opisuje n. p. Tow. Hrubieszowskie Staszycy, ojca demokracji polskiej, działalność i metody co dopiero zmarłego Ks. Tyczyńskiego z Albigowej, życie i dzieła ś. p. Franciszka Stefczyka, wielkiego krzewiciela spółdzielczości polskiej. W rozprawie przedstawiającej warunki rozwoju ekonomicznego w zaborze pruskim i austriackim, także jest mowa o spółdzielczości.

Życie i dzieła Edwarda Abramowskiego, Marja Dąbrowska. Wydawnictwo Polskiego Stow. Spożywców Warszawa — Mokotów, ul. Grażyny 13, stron 31.

Mało ludzi zna całego Abramowskiego. Mało ludzi wie, jak dalece wszystkie dziedziny wiedzy i propagandy, któremi się zajmował, łączyły się w nim w harmonijną całość i tworzyły razem piękną naukę o człowieku, o jego wartości, o istocie życia i szczęścia. Abramowski nie tylko kochał spółdzielczość, ale i uzasadnił ją przez ściśle naukowe rozumowanie. Wykazał on mocno, że z ostatecznego przemyslenia życia społeczeństw wynika spółdzielczość, w której zawiera się rozwiązanie zagadnień społecznych, a, co zatem idzie, może i zagadnień bytu ogólnego.

Powyższemi słowami autorka wprowadza czytelników do poznania życia i działalności Edwarda Abramowskiego, wychodząc z założenia, że należy spopularyzować wszystkie jego dzieła, gdyż nie wystarczy poznanie samych tylko spółdzielczych broszur i artykułów. Nie każdy zrozumie wszystkie wywody Abramowskiego, gdyż są trudne i wyzna-

gają dużego przygotowania naukowego. Jednakże zasadnicze myśli Abramowskiego, są wyrażone w sposób tak prosty, że przywrą one do każdej duszy, a nawet zapomniane, odnajdą się w potrzebie. Dlatego autorka pragnie streścić chociaż pobieżnie najgłówniejsze jego myśli i czyni to celem zachęcenia czytelników do czytania jego dzieł i zgłębiania w nich zawartych myśli. Autorka wywiązała się z swego zadania bardzo dobrze, przedstawiając łatwym, ładnie i ciepło napisanym sposobem, znakomity jego żywot i działalność.

Dr. Jan Rutkowski, Prof. Uniwersytetu Poznańskiego. Zagadnienia Reformy Rolnej w Polsce w XVIII wieku. Na tle reform przeprowadzonych we wsiach miasta Poznania. 1925 Poznań, Fiszer i Majewski, str. 148.

Wśród zagadnień polityki społecznej w Polsce 18 wieku posiadała niewątpliwie największe znaczenie sprawa włościańska. Dzieje tych reform były już niejednokrotnie opracowywane przez literaturę naukową, przeważnie jednak ograniczano się tu do kompilowania wiadomości, zebranych z druków współczesnych; materiał rękopiśmienny, o ile wogóle był uwzględniony, użytkowano jedynie fragmentarycznie. Jedną z tych reform, mianowicie przeprowadzoną we wsiach miasta Poznania w pierwszej połowie XVIII wieku, jest przedmiotem niniejszego opracowania. Dokładna analiza tej reformy jest równocześnie punktem wyjścia ogólniejszego rozumowania, będącego próbą syntetycznego ujęcia całego zagadnienia reform rolnych w Polsce w XVIII wieku. Przedstawiając wyniki swych badań nad tak bardzo wówczas skomplikowanym zagadnieniem reformy rolnej, autor w końcu swej rozprawy szkicuje w ogólnych uwagach niektóre linie rozwojowe, jakie wynikły z analizy dziejów reform rolnych we wsiach miasta Poznania. Autor rozróżnia w bogatej ówczesnej literaturze społecznej przede wszystkim trzy dość jasno wyodrębnione programy rolne. Najpierw program konserwatywny, dążący do utrzymania poddaństwa i pańszczyzny, powtóre program liberalny, dążący do zniesienia poddaństwa, przedstawiający interes ówczesnego postępowego ziemiaństwa i mieszczaństwa, a pozostający pod niewątpliwym wpływem myśli fizjokratycznej. Wreszcie trzeci program, kształtujący się pod wpływem ówczesnej literatury kameralistycznej, dążący do zniesienia poddaństwa i pańszczyzny, jako też oczynszowania włościan i dania im opieki prawnej w imię interesów państwowych. W zakresie praktycznej polityki i ustawodawstwa rolnego — zdaniem autora — posiadały realne znaczenie dwa pierwsze programy. Natomiast ujęcie radykalne sprawy oczynszowania w ramach ówczesnego ustroju politycznego Rzeczypospolitej nie posiadało żadnego realnego znaczenia politycznego. Godząc się na wywody autora co do linii wytycznych, według których dalsze badania winny być prowadzone, chcielibyśmy jednak zaznaczyć, że w reformie rolnej, praktycznie przeprowadzonej w Polsce w drugiej połowie XVIII w., znajduje się trzeci kierunek niewątpliwie i silnie jest reprezentowany, mając doniosłe znaczenie w stosunku do dążeń reformacyjnych ustroju nie tylko rolnego, ale i politycznego, co niechybnie wykażą dalsze badania zawilej tej kwestji, do której oświetlenia autor pracą swą znacznie się przyczynił.

Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14.5.1924 o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych oraz z rozporządzeniami uzupełnionymi o przerachowaniu wszelkich należności prywatno- i publiczno-prawnych, z motywami i objaśnieniami, oraz dodatkiem dla nieprawników, opracowanymi przez Prof. Fryderyka Zolla i Dr. Bronisława Hełczyńskiego. Wydanie drugie znacznie powiększone. Nakład Gebethnera i Wolffa, Warszawa — Kraków — Lublin — Łódź — Poznań — Wilno — Zakopane 1925. Str. 494.

Z powodu wyczerpania pierwszego wydania i przybycia kilka rozporządzeń waloryzacyjnych dodatkowych autorowie przystąpili do wydania drugiego swej książki, uzupełnionego rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanymi na podstawie dawnych jako też nowych pełnomocnictw. Książka daje zatem przegląd wszystkich przepisów o przerachowaniu wydanych w związku z prowadzeniem nowej waluty. Objasnienia autorów są doniosłe ze względu na to, że w znacznej mierze są streszczeniem motywów do poszczególnych paragrafów, referowanych na posiedzeniach komisji waloryzacyjnej oraz na konferencjach międzyministerjalnych, a także poglądów wypowiedzianych przez innych członków komisji waloryzacyjnej i konferencji, o ile poglądy te znalazły wyraz w treści rozporządzenia. Wobec jednomyślnego przyjęcia wszystkich przedłożonych projektów bez żadnych zmian istotnych, objaśnienia autorów rzucają takie same mniej więcej światło na t. zw. zamiary ustawodawcze jak „motywy”, przekładane przez rząd wraz z projektami ustawodawczymi sejmowi łącznie z przebiegiem dyskusji w ciałach ustawodawczych.

Otrzymałmy bardzo starannie opracowane, nader praktyczne w codziennym użytku wydawnictwo. Jest to książka p. t. Polska Tabela Procentowa, podręcznik, który odda wielkie usługi bankom, rolnictwu, przemysłowi, kupiectwu, adwokatom i notariuszom, a także wszelkim innym zawodom i osobom prywatnym. Zadaniem Tabeli Procentowej jest ułatwienie dotychczasowych mozolnych i kłopotliwych obliczeń procentowych z różnych dziedzin życia gospodarczego.

Tabela przewiduje wszelkie obliczenia, jakie zachodzą przy ustalaniu procentów od dyskonta weksli, procentów od pożyczek lombardowych, procentów od wkładek oszczędnościowych, kuponów od papierów wartościowych, procentów od zaległości, jak również przy kontrolowaniu obliczeń i wyciągów bankowych oraz przy wszelkich skombinowanych obliczeniach procentowych, mających zastosowanie w bankach, przemysłu, handlu, rolnictwie, dalej w biurach adwokackich, notarialnych, i t. d. i t. d.

Podkreślić należy przejrzystość i praktyczność układu tabeli, w której każdy łatwo może się zorientować.

Cechą dodatnią tabeli jest okoliczność, że umożliwia ona dokonywanie obliczeń bez względu na wysokość procentów i odległość terminów (bo stopa procentowa przewidziana jest od 2 do 36 proc. w stosunku rocznym, zaś termin od 1 dnia do 180 dni, przy sumach od 1 zł. do 50 000 zł.)

Książka ta o objętości około 400 stron druku, w trwałej płóciennej bardzo gustownej i wykwi-
tnej oprawie, opracowana i wydana została przez
pp. Marjana Turskiego, dyr. Banku Wielkopolskiego
w Poznaniu (b. dyr. P. K. K. P., oddz. w Ostrowie)
i Tadeusza Wolframa, urzędnika Banku Polskiego,
oddział w Poznaniu. Pierwsze to w Polsce tego
rodzaju dzieło z dziedziny rachunkowości polecamy
uwadze naszych Czytelników, nadmieniając, że
otrzymać je można we wszystkich księgarniach
po cenie przystępnej w stosunku do kosztów na-
kładu i wielkiej pracy, włożonej w opracowanie
Tabel.

Do nabycia w Spółdz. Wydaw. Cena 10 zł.

□ **SPRAWY BIEŻĄCE.** □

**1 Do uczestników Związku Spółdzielni Zarob-
kowych i Gospodarczych w Poznaniu.**

Dotyczy składki związkowej za
drugi kwartał roku bieżącego. Mimo
ogłoszenia w „Poradniku Spółdzielni“, oraz ro-
zesłanego cyrkularza nr. 2 z dn. 16 stycznia r. b.
jeszcze pewna część Spółdzielni nie uściła
w oznaczonym terminie składki zwi-
zkowej za drugi kwartał r. b., ani też nie
nadesłała nam życzonych w cyrkularzu zestawień,
bilansów i t. d., na mocy których składki zostały
obliczone, wzgl. należało je obliczyć.

Zwracamy się ponownie do Spółdzielni, zwleka-
jących z zapłatą składki, o obliczenie i od-
wrotne przekazanie jej do Banku Związku
Oddziału Spółdzielczego, na nasz rachunek „Kasa
Związku“. Równocześnie należy nadesłać zesta-
wienia sprzedanych towarów, bilanse
i t. d., według których składkę obliczono. Prze-
kazanie składki bez nadesłania życzonych zesta-
wień, bilansów i t. d., uważać będziemy jako za-
liczki, które potrącimy od składki, ustalonej według
naszego własnego oszacowania. Jak to już we
wspomnianym cyrkularzu zaznaczyliśmy, nałożymy
nieodwołalnie na Spółdzielnie, zwleka-
jące z zapłatą, składkę według wła-
snego oszacowania i obciążymy nią ra-
chunek Spółdzielni w Oddziale Spół-
dzielczym Banku Związku.

W interesie Spółdzielni leży, aby obliczoną
składkę odwrotnie przekazały i nadesłały życzone
podkładki, gdyż oszacowanie w niejednych wy-
padkach mogłoby być mimowoli dla Spółdzielni
niekorzystne.

Poznań, dnia 15 maja 1925.

Patronat.

Szanownym Spółdzielniom
które na podstawie umieszczonego artykułu „Kon-
cesje bankowe“ w nr. 8 Poradnika z dnia 15.
kwietnia 1925 r. stawily już wniosek o koncesję
bankową, donosimy niniejszem, że wniosków w na-
desłanej nam formie do Ministerstwa Skarbu wy-
sylać nie możemy, a w międzyczasie wysłane po-
dania wycofujemy, gdyż nie odpowiadają one in-
strukcji Ministerstwa Skarbu z dnia 23. kwietnia
1925 r., ogłoszonej w nr. 9 Poradnika z dn. 1. ma-
ja 1925 r. Instrukcja wydana została niestety dość
późno, tak że, było można przypuścić, iż specjalna
instrukcja wydana już nie zostanie.

Równocześnie zwracamy uwagę Szan. Spół-
dzielniom na artykuł „Koncesje Bankowe“ w dzi-
siejszym Poradniku i prosimy o ponowne wygo-
towanie podania wraz z załącznikami, stosownie
do wymagań instrukcji.

Poznań, 15. maja 1925.

Patronat.

Szanownym Spółdzielniom Kredytowym
przypominając nasz okólnik nr. 24 z dnia 13 marca
b. r. w sprawie nadesłania dokumentów do spra-
wozdania związkowego za rok 1924, prosimy o na-
desłanie następujących dokumentów w dwóch
egzemplarzach:

1. Sprawozdanie roczne.
2. Uzupełnienie do sprawozdań rocznych odnośnie
do przeszacowanego bilansu otwarcia w zło-
tych wraz z danymi, jakie do przeszacowania
stwierdzić należało.
3. Inwenturę akcji i efektów.
4. Odpis całego protokołu Waln. Zgromadzenia,
na którym obydwaj bilanse „zwykły i przesza-
cowany“ przyjęte zostały.

Z przesłaniem nam powyższych dokumentów
nie należy zwlekać, lecz uskutecznić to natych-
miast po odbyciu Waln. Zgromadzenia, gdyż do-
kumenty te potrzebne nam są do zestawienia spra-
wozdania i dla Rady Spółdzielczej w Warszawie.
Poznań, 15 maja 1925.

**3 Do uczestników Związku Spółdzielni
Polskich w Warszawie.**

W przesłanem spółdzielniom związkowym spra-
wozdaniu Związku za rok 1923 wkraśl się błąd
drukarski.

Na str. 13 pod tekstem w odsyłaczu oznaczo-
nym jedną gwiazdką wydrukowano „zlikwido-
wane“ zamiast „wykreślone na własne
żądanie.“

Błąd ten zechcą Panowie przy odczytywaniu
wspomnianego sprawozdania mieć na uwadze.

□ **WIADOMOŚCI.** □ □

**O udział w XII-ym Międzynarodowym Kongresie Rol-
niczym.** Komitet Organizacyjny XII-go Międzynarodowego
Kongresu Rolniczego, mającego się odbyć w Warszawie, w d.
21 — 24 czerwca r. b. 1925“ uprasza instytucje i organizacje
rolnicze polskie o wczesne zgłaszanie swych delegatów
na Kongres. W tym względzie przypominamy brzmienie art.
I-go Regulaminu Kongresu: „W Kongresie biorą udział de-
legaci rządowi oraz delegaci instytucji i organizacji ściśle rolni-
czych (towarzystwa rolnicze, organizacje kółek rolniczych, spół-
dzielnie, spółki rolnicze) tych krajów które wchodzą w skład Mię-
dzynarodowej Komisji Rolniczej“. Zaznaczamy przytem, iż lic-
ba delegatów nie jest ograniczona. Udział osób poszczególnych,
nie będących przedstawicielami jakiejś organizacji czy instytu-
cji rolniczej, nie jest przewidziany regulaminem Kongresu.
Każdy członek Kongresu, delegat instytucji czy organizacji
rolniczej, opłaca po 10 złotych za udział w Kongresie i ma
za tę opłatę także zapewnione otrzymanie drukowanego spra-
wozdania z Kongresu.

Zgłoszenia instytucji i organizacji rolniczych powinny
zawierać imiona i nazwiska zgłoszonych delegatów i dokładne
ich adresy. Adres Komitetu Organizacyjnego: Warszawa Ko-
pernika 30.

□ **SKRZYŃKA REDAKCJI** □

Pytanie:

Na ostatniem Walnem Zgromadzeniu jeden
z członków postawił w wolnych głosach wnio-

sek, aby o wykluczeniu członka decydowało Walne Zgromadzenie, a nie Rada Nadzorcza z Zarządem. Czy można obecnie jeszcze członka wykluczyć przez Radę i Zarząd aż do przyszłego Walnego Zgromadzenia, gdzie ten wniosek może być dopiero rozpatrywany?

Odpowiedź:

Ponieważ w myśl dotychczasowych przepisów statutu przysługuje prawo wykluczenia członków Radzie Nadzorczej i Zarządowi, przeto aż do czasu zmiany odnośnego paragrafu statutu, należy wykluczenie członków nadal do kompetencji Rady Nadzorczej i Zarządu. Ew. zmiana odnośnego paragrafu statutu może nastąpić drogą uchwały Walnego Zgromadzenia, powziętej zwykłą większością głosów, o ile uzyskano na zmianę statutu zgodę Związku, a w razie braku zgody Związku większością $\frac{3}{4}$ głosów.

Pytanie:

Czy można wykluczyć członka, który jest członkiem Rady Nadzorczej, przez Radę i Zarząd?

Odpowiedź:

Członka Spółdzielni, który jest członkiem Rady Nadzorczej, wykluczyć ze Spółdzielni można w sposób wskazany w statucie, t. zn. przez zgodną uchwałę Zarządu i Rady Nadzorczej z powodów przewidzianych w § 15 statutu.

Pytanie:

Czy trzeba posłać takiemu członkowi Rady zaproszenie na posiedzenie, gdzie będzie wyłącznie omawiana sprawa jego wykluczenia, a on sam przy takiej rozprawie nie może być obecny?

Odpowiedź:

Aż do czasu wykluczenia należy wysłać zaproszenia na zebrania a w momencie rozpatrywania sprawy osobistej danego członka winien tenże zebranie opuścić, stosownie do § 22 statutu.

Pytanie:

Czy wykluczony członek ma prawo odwołania i dokąd? Na Walne Zgromadzenie nie wolno mu przychodzić po dokonaniu wykluczenia, czy mimo to może się tamże odwołać?

Odpowiedź:

Na mocy przepisów statutu wykluczony członek tylko w drodze skargi może domagać się od sądu unieważnienia wykluczenia. Członek wykluczony niema prawa apelować do Walnego Zgromadzenia.

Pytanie:

Czy trzeba potem zwołać Walne Zgromadzenie Nadzwyczajne celem wyboru nowego członka na miejsce wykluczonego na członka Rady Nadzorczej?

Odpowiedź:

Po wykluczeniu członka Rady Nadzorczej nie zachodzi konieczność zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w celu wyboru nowego członka Rady Nadzorczej tak długo, dopóki Rada Nadzorcza jest zdolna do podjęcia uchwał § 32 statutu.

Pytanie:

Jakie prawo istnieje, aby usunąć członka Rady spółdzielni, który działa na niekorzyść spółdzielni według uchwały Rady Nadzorczej?

Odpowiedź:

Sposób wykluczenia określa § 15 statutu.

PRZEGLĄD CZASOPISM.

Czasopismo Spółdzielni Rolniczych. Organ Zjednoczenia Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie. Nr. 13, z dnia 10 maja 1925 r.

Treść: Od Redakcji. — Ś. p. Ks. Antoni Tyczyński. — Kółka oszczędności groszowych. — Spółdzielczość na Górnym Śląsku. — Spółdzielczość Spożywców w Polsce. — Jubileusz zasłużonego pisma. — Podatek dochodowy. — Wrażenia z Kresów. — Zawiadomienia Związków. — Z naszego ruchu. — Z piśmiennictwa. — Sprawozdanie targowe. — Rejestr. Spółdzielni.

„Oszczędność”. Tygodnik, poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce. — S. J. Stein: Oszczędność i jej znaczenie. — W. Struszkiewicz: O konieczności oszczędzania. — Dr. T. Poznański: O papierach lokacyjnych. — Instytucje oszczędnościowe: Poczтовая Kasa Oszczędności. Unja Związków Spółdz. w Polsce. — Technika propagandy: Propaganda oszczędności. — Kronika gospodarcza i skarbowa. — Pomoce propagandowe: Ulotki. Nasz plakat. Skarbonki oszczędnościowe.

Rzeczpospolita Spółdzielcza, kwiecień 1925 r. nr. 4 Miesięcznik poświęcony kooperacji i związanym z nią zagadnieniom społecznym i gospodarczym.

Treść: Rada gospodarcza. — Polityka naftowa. — Kronika ruchu spółdzielczego. Polska: Otwarcie kursu dla kierowników-administratorów z Towarzystwa kooperatystów. Zagranica: Spółdzielczość angielska w r. 1923. Kooperacja rolnicza w Belgji. — Rozwój ruchu spółdzielczego w Japonji. Stan ruchu spółdzielczego w Niemczech. — Postępy kooperacji spożywców we Francji. Projekt Ligi Spółdzielczej w Szwajcarii. — Kronika społeczna i gospodarcza. — Z piśmiennictwa.

ZMIANA OSÓB.

Rolnik w Gostyniu. Dn 13 kwietnia b. r. zmarł ś. p. Marcell hr. Zółtowski, współzałożyciel i prezes Rady Nadzorczej naszej Spółdzielni, którą przez lat 16 otaczał nadzwyczajną pieczołowitością dla dobra okolicznych ziemian i włościan. Cześć jego pamięci!

Rolnik w Poznaniu. Ś. p. Michał Hossa, członek Rady Nadzorczej, zmarł 30 marca b. r. Zmarły był współzałożycielem Spółdzielni w r. 1908, i od tej chwili nieprzerwanie członkiem Rady Nadzorczej. Szlachetnym charakterem i przywiązaniem dla Spółdzielni zyskał sobie cześć i trwałą wdzięczną pamięć!

Bank Ludowy w Tczewie. Na członka Zarządu wybrano p. Władysława Dworzyńskiego z Pleszewa.

Rolnik w Mogilnie. Na miejsce p. Frankowskiego, który z zarządu wystąpił, uchwałą Rady Nadzorczej wybrano jako członka Zarządu p. Stefana Droszcza z Ostrowa.

Spółdzielnia Spożywców Pracowników Kolejowych w Ostrowie. Na członków Zarządu w miejsce ustępujących pp. Lisa, Garbacza i Brzezińskiego, zostali wybrani pp. Michalak Franciszek, Gruszka Aleksander, Michalski Karol.

Rolnik w Świeciu. W miejsce p. Leonarda Jakrzewskiego wstąpił p. Zygmunt Szczepański ze Świecia jako członek Zarządu.

Rolnik w Szamotułach. Mocą uchwały Rady Nadzorczej z dnia 18 grudnia 1924 wybrano do Zarządu naszej Spółdzielni kierownika filji p. Leona Golana z Obrzycka.

Rolnik w Miejskiej Górze. Na stanowisko członka Zarządu wybrano p. Kazimierza Hologę.

Rolnik w Koronowie. Jako członka Zarządu wybrano p. Feliksa Rohdego z Wągrówca.

Bank Ludowy w Kartuzach. Na członka Zarządu wybrano p. Feliksa Nikiela.

Spółdzielnie, należące do jednego z poniżej podanych Związków, winny skierowywać swe korespondencje do odnośnego Związku pod adresem:

1

Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, T. z.
w Poznaniu, Pl. Wolności 18.
Tel 2056, 2183, 2184, 4321.
Konto czek.: Rk. P.K.O. nr. 200744.
Przesyłki adresować należy:
Patronat, Poznań,
Skrzynka Poczłowa 280.

2

Związek Stowarzyszeń Zarobkow. i Gospodarczych we Lwowie,
ulica Jagiellońska I,
Telefon 15-68.
Rk. P. K. O. 148-802.
Oddział Związku w Krakowie.
Rynek główny 8, 2 schody, II p.

3

Związek Spółdzielni Polskich w Warszawie
ulica Jasna 8, m. 8, III p.
Telefon 109-02.
Konto czekowe: Rk. P. K. O 190.
Oddział Związku
Spółdzielni Polskich w Wilnie
ul. Mickiewicza I.

4

Związek Rewizyjny Spółdzielni Kółek Rolniczych w Krakowie
Oddział Kraków, Wiślna 8.
Telefon 33-87.
Oddział (Prezydjum) Lwów
Mickiewicza 26. Tel. 32-41.

OGŁOSZENIA.

REJESTR SPÓŁDZIELNI.

Firm. 691/25
Spółdz. I 202.

- 2** W rejestrze spółdzielni wpisano:
- Numer kolejny wpisu: 1.
  - Firma i siedziba: Bank ludowy zarejestrowana spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Wieliczce. Członkowie odpowiadają za zobowiązania spółdzielni nie tylko udziałami, ale ponadto całym majątkiem.
  - Przedmiot przedsiębiorstwa: Udzielanie kredytu potrzebnego członkom dla ich gospodarstw i przedsiębiorstw, a to na możliwie dogodnych warunkach: załatwianie zleceń członków i nieczłonków w sprawach pieniężnych i gospodarczych; przyjmowanie wkładek oszczędności i na rachunek bieżący od członków i nieczłonków; prowadzenie biura porady gospodarczej, czytelnia biblioteki i t. p.; prowadzenie wszelkich operacji wchodzących w zakres czynności bankowych, określonych w paragrafie 81 rozp. Prezydenta Rzeczyposp. z dnia 27/12 1924 Nr. 114 dz. U. R. P. Działalność spółdzielni nie jest ograniczona do członków.
  - Udział wynosi 20 (dwadzieścia) złotych. Udział może być wpłacony na raz w całości lub wedle uznania Dyrekcji w ciągu jednego roku w ratach, których terminy płatności i wysokości również Dyrekcja oznaczy.
  - Członkami zarządu: Dyrekcji są: a) Klemens Reicher, urzędnik Banku handlowego w Warszawie oddział w Krakowie, zamieszkały w Wieliczce.
b) Sebastian Ochoński emeryt. starszy naczelnik kancel. sądowej zamieszkały w Bierzanowie;
c) Józef Nowak rolnik w Zakrzewie.
6. — —
b) Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest Poradnik Spółdzielni w Poznaniu Plac Wolności 18.
d) Zarząd składa się z trzech członków. Za spółdzielnię podpisuje Zarząd w ten sposób, że pod pieczęcią firmy podpisuje się dwóch członków Zarządu.

e) Zarząd jest ograniczony w swych uprawnieniach w sposób określony w paragrafie 30 statutu. Statut nie przewiduje ustanowienia zastępców członków zarządu.

g) przepisy o likwidacji zgodne z ustawą.
Dzień wpisu: 21 marca 1925.

Kraków, w marcu 1925.

Sąd Okręgowy jako Handlowy, O. II.

1 W Rejestrze Spółdzielni wpisano przy firmie Bank Ludowy, spółka z nieograniczoną odpowiedzialnością w Siemoniu: W miejsce ustępującego członka Zarządu Niewiemskiego wybrano do Zarządu Franciszka Afelta z Siemonia.
Toruń, dnia 23 marca 1925.

Sąd Powiatowy.

1 W naszym Rejestrze Spółdzielni wpisano dziś pod nr. 12 przy Spółdzielni „Rolnik, Towarzystwo zakupu i sprzedaży, sp. zap. z ogr. odpow. we Lwówku“ co następuje:

Udział członka wynosi 200 złotych, a wpłaty roczne najmniej 20 złotych.

Ogłoszenia umieszcza się w „Gazecie Powszechnej“ w Poznaniu i „Poradniku Spółdzielni“.

Pniewy, dnia 23 kwietnia 1925.

Sąd Powiatowy.

1 W naszym Rejestrze Spółdzielni pod nr. 2 zapisanej Spółdzielni Bank Ludowy, Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Miejskiej Górze wpisano dzisiaj, że udział wynosi 200 złotych, a roczna wpłata 10 złotych oraz że pismem przeznaczonym do ogłoszeń prócz „Orędownika Powiatowego“ jest „Poradnik Spółdzielni“.

Rawicz, dnia 5 maja 1925.

Sąd Powiatowy.

3 Do Rejestru Spółdzielni R. S. III. 380 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 28 kwietnia 1925 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie:

Spółdzielczy Bank Społeczny w Warszawie z ograniczoną odpowiedzialnością. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej z dnia 17 grudnia 1924 r. na miejsce ustępującego Franciszka Świderskiego powołany został Mieczysław Butler, Browarna 24 w Warszawie.

Warszawa, dnia 28 kwietnia 1925 r.

Wydział IV. Sąd Okręgowy.

Firm. 1237.

Spdz. II. 187.

2 Do Rejestru wpisano dnia 9 października 1924:

Siedziba Spółdzielni: Lwów, Akademicka 10.

Brzmienie firmy: Bank kredytowy właścicieli nieruchomości dla odbudowy i konserwacji budynków, Spółdzielnia z ogr. odpowiedzialnością we Lwowie.

Przedmiot przedsiębiorstwa: a) udzielanie kredytu potrzebnego członkom dla ich gospodarstw i przedsiębiorstw a to na możliwie dogodnych warunkach, b) załatwienie zleceń w sprawach pieniężnych, gospodarczych i innych sprawach bankowych, c) przyjmowanie wkładów oszczędności i na rachunek bieżący, d) prowadzenie biura porady gospodarczej, czytelnicy, biblioteki itp. e) prowadzenie zastępstwa instytucji finansowych obowiązanych do publicznego składania rachunków a mających charakter Zakładów publicznych.

Czas trwania nieograniczony.

Udział członka wynosi 100 złotych, płatnych w ciągu jednego roku. Członkowie odpowiadają udziałami a nadto kwotą równającą się dziesięciokrotnej wysokości zadeklarowanego udziału. Każdy członek może mieć więcej udziałów. Zarząd Spółdzielni składa się z dwóch członków. W razie przeszkody w urzędowaniu któregoś z członków Zarządu, Rada Nadzorcza powoła zastępcę.

Członkami Zarządu wybrano Franciszka Podgórskiego i Wacława Bębnowicza. Podpis firmy następuje w ten sposób, że pod brzmieniem firmy umieszczają swe podpisy łącznie obaj członkowie Zarządu względnie jeden członek Zarządu i zastępca członka Zarządu.

Ogłoszenia Spółdzielni umieszczane będą w „Poradniku Spółdzielni Kredytowych”. Spółdzielnia ma Radę Zawiadawczą złożoną z pięciu do dwunastu członków.

Przepisy o likwidacji zgodne z Ustawą o Spółdzielniach.

Lwów, dnia 9 października 1924.

Sąd Okręgowy jako handlowy. Oddział IV.

Firm. 61/25.

Spółdz. 14.

2 W Rejestrze Spółdzielni należy przy firmie: „Towarzystwo Zaliczkowe w Brzostku, Spółdzielnia zarejestrowana z nieograniczoną poręką” wpisać, że uchwałą Rady Nadzorczej teje Spółdzielni z dnia 31 stycznia 1925 zostali wybrani na członków Zarządu p. Stefan Traciłowski, nauczyciel w Brzostku, oraz Andrzej Jan 2 im. Szybista w Brzostku a to w miejsce dotychczasowych członków Ignacego Szczepanki i Józefa Szybisty.

Jaśło, dnia 4 kwietnia 1925.

Sąd Okręgowy jako handlowy. Oddział IV.

Firm. 42/25.

Spółdziel. 46.

2 W Rejestrze Spółdzielni przy firmie: Towarzystwo Szewców w Rymanowie, Spółdzielnia zarejestrowana z ogr. odpowiedzialnością, uwidacznia się zmianę:

a) Dyrekcji. Ustąpili: Głowacki Tomasz i Federkiewicz Piotr.

Wybrani zostali: Michał Lorenc i Franciszek Stidel; zastępca Andrzej Szmyd.

b) Statutu § 12, iż udział ma wynosić 25 zł w miejsce 10000 marek.

Sanok, dnia 14 marca 1925.

Sąd Okręgowy w Sanoku.

Lcz.: Firm. 309/25.

Nr. spółdz. 43.

2 Wpisano dnia dzisiejszego przy firmie: Bank Spółdzielczy w Kamionce strum. z ogr. odpow., że Walne Zgromadzenie członków uchwaliło dnia 20 kwietnia 1925 zmianę § 12 statutu a mianowicie, że dotychczasowy udział 40 zł podwyższono na 100 zł.

Złoczów, dnia 27 kwietnia 1925.

Sąd Okręgowy j. handlowy O. II.

3 Do Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Pińsku wciągnięto 25 kwietnia 1925 r. do działu C pod Nr.:

59. Na zasadzie protokołu Waln. Zgr. z dn. 15 kwietnia r. b. członków „Bank Spółdzielczy w Brześciu n/B. Spółdzielnia z od. ogr.” — postanowiono, że odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni będzie nie dziesięciokrotna, lecz nieograniczona.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie w dniu 14. 4. 1925 r. pod Nr. 142 wciągnięto dodatkowy wpis następujący:

„Dziśniewski Powiatowy Bank Spółdzielczy w Głębokiem z ograniczoną odpowiedzialnością”. Aleksander Ripper, kierownik Spółdzielni został zwolniony.

3 Nr. 18. „Łódzka Chrześcijańska Spółdzielnia Pieniężna z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba, Łódź, ul. Księdza Skorupki Nr. 3. Odpowiedzialność członka za zobowiązania Spółdzielni pięciokrotna w stosunku do zgłoszonego udziału. Celem Spółdzielni jest prowadzenie czynności bankowych, oraz podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez przyjmowanie wkładów i udzielanie pożyczek. Udział wynosi 50 złotych płatnych w ciągu pół roku od dnia przystąpienia do Spółdzielni. Wszelkie ogłoszenia winny być drukowane w czasopiśmie „Poradnik Spółdzielni”.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

3 Nr. 43. „Bank Spółdzielczy w Łasku”. Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością, Łask, Kościuszki 119. Odpowiedzialność członka za zobowiązania Spółdzielni pięciokrotnie w stosunku do każdego udziału. Celem Spółdzielni jest podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez przyjmowanie wkładów i udzielanie pożyczek. Udział wynosi 10 złotych polskich. Wszelkie ogłoszenia winny być umieszczane w „Poradniku Spółdzielni w Poznaniu. Zarząd stanowią: Robert Nehring, Dr. Zygmunt Jankowski i Zdzisław Grabowski, zam. wszyscy w Łasku.

Wydział Rejestru Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Kaliszu wciągnięto pod Nr. 197 w dniu 30 marca 1925 r. następującą firmę:

Spółdzielcza Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa w Kaliszu z odpowiedzialnością ograniczoną. Odpowiedzialność ta jest dziesięciokrotna w stosunku do zadeklarowanego udziału. Celem spółdzielni jest podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez wykonywanie czynności bankowych, wyszczególnionych w § 81 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114 poz. 1008). Udział wynosi złotych pięćdziesiąt. Wpłata udziału następuje jednorazowo przy przystąpieniu do spółdzielni, albo ratami. Dopóki zadeklarowana suma nie zostanie wpłacona całkowicie, odsetki od udziałów dolicza się członkowi do jego udziału. Do Zarządu powołano: 1) Kazimierza Mystkowskiego, 2) Władysława Ziółkowskiego i 3) Józefa Kwiecińskiego w Kaliszu zamieszkałych. Czas trwania spółdzielni nieograniczony, b) pismo przeznaczone do ogłoszeń „Poradnik Spółdzielni” w Poznaniu; c) rok obrachunkowy-kalendarzowy; d) członków Zarządu trzech; oświadczenie woli w imieniu spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu; następujące sprawy winny być załatwiane wspólnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą: 1) decyzje w sprawie przyjmowania i wykluczenia członków oraz przyjmowania zgłoszeń na nowe udziały; 2) nabywania i zbywania nieruchomości; 3) określenia najwyższej sumy kredytu, udzielanego poszczególnym uczestnikom w granicach oznaczonych przez zgromadzenie walne; 4) składania walnemu zgromadzeniu projektu „zużytkowania funduszy specjalnych, które mogą pozostać przy podziale zysków; 5) zatwierdzenie przepisów, dotyczących Zarządu i całej biurowości spółdzielni; 6) przystąpienie do Związku Rewizyjnego i ośrodka (centrali) finansowego oraz występowania z takowych; 7) zakładania oddziałów spółdzielni; 8) oznaczenie rodzaju towarów i rodzaju papierów procentowych, na które mogą być wydawane pożyczki i które można nabywać na rachunek spółdzielni; 9) ustalanie stawek procentowych od czynności spółdzielni i 10) ustanawianie pełnomocnictw; f) zastępców mianuje Rada Nadzorcza; g) przepisy o likwidacji są zgodne z odnośnymi przepisami Ustawy o Spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, jako rejestrowy.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Zamościu w dniu 25 kwietnia 1925 r. wciągnięto następującą firmę pod n. 51:

Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością w Hrubieszowie, województwo Lubelskie. Oddziałów niema.

Przedsiębiorstwo ma na celu podniesienie sprawności gospodarczej swego środowiska przy wykonywaniu czynności bankowych.

Udział wynosi dwadzieścia złotych (20) płatny jednorazowo przy przystąpieniu do Spółdzielni.

Członkami Zarządu są: Gerlach Stanisław, prezes; Marczewski Kazimierz, zastępca prezesa; Głowacki Władysław, sekretarz; Kowalski Bronisław, skarbnik i Pryl Józef, członek Zarządu, zamieszkali w Hrubieszowie.

Czas trwania Spółdzielni nieograniczony.

Ogłoszenia umieszczane będą w „Poradniku Spółdzielni”.

Rok obrachunkowy trwa od 1 stycznia do 31 grudnia.

Zarząd składa się z 5 członków. Oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu. Decyzje w sprawach przyjmowania i wykluczania członków, nabywania i zbywania nieruchomości, określania najwyższej sumy kredytu, udzielanego poszczególnym członkom w granicach określonych przez Walne Zgromadzenie, zakładania oddziałów Spółdzielni winne być powzięte na wspólnym posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej.

Sąd Okręgowy w Zamościu jako Rejestrowy.

3 Do Rejestru Spółdzielni R. S. IV. 614 Sądu Okręgowego w Warszawie d. 27 kwiet. 1925 r. wciągnięto:

„Spółdzielnia Kredytowa Młynarzy z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”. Siedziba Spółdzielni w Warszawie, Nowy Świat 70. Członkowie Spółdzielni odpowiadają za jej zobowiązania zadeklarowanymi udziałami i prócz tego dalszą kwotą, równającą się dziesięciokrotnej wysokości każdego zadeklarowanego udziału. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: udzielanie członkom kredytu osobistego, oraz załatwianie innych czynności, wchodzących w zakres obrotów pieniężnych, wyszczególnionych w § 81 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 grud. 1924 r. Spółdzielnia udziela pożyczek wyłącznie członkom. Wysokość udziału 250 złotych, płatnych w 2-ch ratach, a mianowicie: 50% przy przystąpieniu i drugie 50% w ciągu miesiąca od daty przystąpienia. Do Zarządu wybrani zostali: Jan Płodowski, Nowy Świat 57, Marjan Rutkowski, Praga, Szeroka 15, Teodor Szober, Nowy Świat 57, Roman Morawski, Prosta 28/30, Stanisław Rydzewski, Leszczyńska 16 — wszyscy w Warszawie. Pisma przeznaczone do ogłoszeń: „Poradnik Spółdzielni” w Poznaniu i „Młynarz Polski” w Warszawie. Zarząd składa się z 5-ciu członków. Oświadczenia woli w imieniu Spółdzielni składają i za Spółdzielnię podpisują łącznie dwaj członkowie Zarządu.

Warszawa, d. 27 kwiet. 1925 r.

Sąd Okręgowy. Wydział IV.

3 Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Lublinie Nr. 324 wciągnięto d. 9 kwiet. 1925 r.

Zrzeszenie Małorolnych Producentów „Polski Rolnik” w Lublinie, ul. Kołłątaja 5, Spółdzielnia z odpowiedzialnością ograniczoną do dwukrotnej wysokości udziałów.

Celem Spółdzielni jest podniesienie dobrobytu swych członków oraz współdziałanie w ich rozwoju kulturalnym. Spółdzielnia kupuje i sprzedaje płody i artykuły rolne, spożywcze i kolonjalne, dostarcza gospodarstwu maszyn i narzędzi rolniczych, przetwarza produkty rolne i odbudowuje drobne gospodarstwa rolne i warsztaty przemysłowe, zniszczone przez wojnę.

Udział wynosi 50 zł. i winien być wpłacony w całości przy przystąpieniu do Spółdzielni.

Zarząd stanowią: członek Zarządu i Dyrektor-kierownik Spółdzielni — Wincenty Puliński, zastępcą jest Stanisław Kowalski, obaj mieszkają w Lublinie.

Czas trwania Spółdzielni nie jest ograniczony. Rok obrachunkowy poczyna się od 1-go stycznia. Ogłoszenia będą umieszczane w „Poradniku Spółdzielni” w Poznaniu i w „Nowej Ziemi Lubelskiej” w Lublinie. Zarząd składa się z 1 członka i 1 zastępcy. Członek Zarządu podpisuje zobowiązania Spółdzielni. Uchwały Zarządu w sprawach nabywania, zbywania lub obciążania nieruchomości, zaciągania przez Spółdzielnię pożyczek i sposobu lokowania zbywających funduszy wymagają zatwierdzenia Rady Nadzorczej. Likwidację przeprowadza się podług przepisów ustawy o Spółdzielniach.

3 Do Rejestru Spółdzielni R. S. I. 56 Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 2 maja 1925 r. wciągnięto następujące dodatkowe zgłoszenie:

„Bank Ludowy, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie Nowe-Brudno”. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej z dnia 18 listopada 1924 r. do Zarządu powołani zostali: Stanisław Skwierczyński, Palestyńska 2, Stefan Toś, dom kolejowy na stacji Warszawa-Praga, Wacław Peczyński, Syrokomli 16, wszyscy w Warszawie.

Warszawa, dnia 2 maja 1925.

Wydział IV. Sąd Okręgowy.

3 Do Rejestru Spółdzielni R. S. IV. 616 Sądu Okręgowego w Warszawie d. 30 kwiet. 1925 r. wciągnięto:

„Kredyt Ogrodniczy, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie”. Siedziba Spółdzielni w Warszawie, Kopernika 30. Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanymi udziałami i prócz tego dalszą kwotą równającą się dziesięciokrotnej wysokości każdego zadeklarowanego udziału. Przedmiot przedsiębiorstwa stanowi: wykonywanie czynności bankowych, wyszczególnionych w § 81 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 27 grud. 1924 r. Wysokość udziału 400 złotych, płatnych jednorazowo przy przystąpieniu do Spółdzielni lub w 4-ch równych ratach kwartalnych po 100 złotych od dnia przystąpienia. Do Zarządu wybrani zostali: Aleksander Majdecki, Kopernika 30, Artur Machlejd, Walec 6, Marcei Różański, Alceje Ujazdowskie 32, — wszyscy w Warszawie. Pismo przeznaczone do ogłoszeń: „Poradnik Spółdzielni”. Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenie woli w imieniu Spółdzielni składają dwaj członkowie Zarządu. Za Spółdzielnię Zarząd podpisuje w ten sposób, że do firmy podpisując dołączają swoje podpisy. Na wszelkiego rodzaju zobowiązaniach, zaciąganych w imieniu Spółdzielni, powinny być umieszczone podpisy przynajmniej dwóch członków Zarządu, to samo dotyczy wszelkich pokwitowań i listów wysyłanych w imieniu Spółdzielni.

Warszawa, d. 30 kwiet. 1925 r.

Sąd Okręgowy. Wydział IV

3 Do Rejestru spółdzielni Sądu Okr. w Wilnie w dniu 16. IV. 1925 r. i 22. IV. 1925 r. pod Nr. 191 wciągnięto dodatkowe wpisy następujące:

„Chrześcijański Spółdzielczy Bank Ludowy z ograniczoną odpowiedzialnością w Postawach”. 1. Na miejsce ustępującego członka Zarządu Józefa Kęstowicza został powołany Stanisław Hołubiec. 2. Ustalono wysokość udziału na 50 zł, z których 5 złotych płatnych przy zapisanii się, a pozostałe 45 zł w ciągu roku.

◻ WALNE ZGROMADZENIA. ◻

1 Walne Zgromadzenie podpisanej Spółdzielni odbędzie się w piątek, dnia 29 maja 1925 r. o godzinie 3 po południu w lokalu bankowym.

Porządek obrad:

1. Wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia.
  2. Sprawozdanie z rewizji związkowej.
  3. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za rok 1924; przyjęcie bilansu, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, podział zysku.
  4. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych per 1 stycznia 1925 i przyjęcie tegoż.
  5. Zmiana § 11 i 12 statutu.
  6. Uchwały wynikające z art. 46 Ustawy o Spółdzielniach.
  7. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej i wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej.
  8. Wnioski bez uchwał.
- Sprawozdanie roczne za rok 1924 wyłożone od dziś w biurze bankowym.

Nowemiasło, dnia 30 kwietnia 1925.

Bank Ludowy
Spółdz. kredyt. z odpowiedz. nieogran.
w Nowemmieście nad Drwęcą.

Rada Nadzorcza.

Ks. prefekt Dembiński, prezes

1 **Doroczne Walne Zgromadzenie**
Członków Spółdzielni Spożywczej Konsum z ogr.
por. w Gniewie

odbędzie się dnia 28-mego maja roku bież. w hotelu Centralnym w Gniewie o godz. 20-tej z następującym porządkiem obrad.

1. Zagajenie i przeczytanie ostatniego protokołu.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
3. „ „ Komisji Rewizyjnej.
4. Zatwierdzenie bilansu.
5. Rozdział nadwyżki bilansowej.
6. Ustalenie programu przyszłości Konsumu.
7. Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej i wybór Zarządu jakoteż Komisji Rewizyjnej.
8. Wolne głosy.

Sprawozdanie kasowe za rok 1924 wyłożone jest w lokalu spółdzielni.

Zarząd.

1 **Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie**
Sp. Sp. „Jedność w Gniewkowie

odbędzie się dnia 24 maja 1925 r. w sali Parku Miejskiego p. Lamańskiego o godz. 1 po południu z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie z obecnego położenia Spółdzielni.
4. Dyskusja.
5. Wolne głosy z uchwałami.
6. Zamknięcie.

O ile nie przyjdzie wymagana ilość członków potrzebna do uchwał, odbędzie się z przerwą dziesięć minutową drugie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z tym samym porządkiem obrad bez względu na ilość członków. Wstęp na salkę li tylko członkom za okazaniem legitymacji.

Rada Nadzorcza.
St. Niklas, prezes.

1 **Walne Zgromadzenie**
podpisanej Spółdzielni odbędzie się w poniedziałek 25 maja o godz. 1-szej w południe u p. Noskowiaka.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i przeczytanie przeszłorocznego protokołu.
2. Sprawozdanie za rok 1924, przyjęcie bilansu, podział zysku, udzielenia Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania.
3. Przedłożenie bilansu per 1. 1. 25 w złotych i przyjęcie tegoż.
4. Uchwała wynikająca z art. 46 ust. o Spółdzielniach.
5. Wybór 4 członków do Rady Nadzorczej.
6. Wnioski bez uchwał.

Sprawozdanie kasowe za rok 1924 wyłożone w lokalu Banku.

Zanimyśl, 4 maja 1925.

Bank Ludowy
Spółdz. kred. zap. z nieogr. odp.
Rada Nadzorcza.
Szłapka, prezes.

1 **Walne Zgromadzenie**
niżej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w piątek, dnia 29 maja 1925 r. o godz. 5¹/₂ po południu na sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Plac Wolności 15.

Porządek obrad:

1. Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat za rok obrachunkowy 1924, przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
2. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych per 1 stycznia 1925 r. i przyjęcie tegoż.
3. Zmiana postanowień statutu § 9 i 10 (w przedmiocie unormowania wysokości udziałów i wstępnego).
4. Wybór członków Rady Nadzorczej.
5. Wnioski bez uchwał.

Poznań, dnia 5 maja 1925.

„Pomoc“ Spółdzielnia budowlana
z odpowiedzialnością ograniczoną
Rada Nadzorcza.

Dr. Jerzykowski, prezes.

1 **Walne Zgromadzenie**
Banku Ludowego sp. z. z n. od. p. w Lubichowie,
odbędzie się w niedzielę dnia 21 czerwca 1925 o godzinie 1-szej w południe w lokalu bankowym.

Porządek obrad.

1. Zagajenie i ukonstytuowanie biura.
2. Przedłożenie sprawozdania rewizora Związkowego oraz powzięcie odpowiedniej uchwały.
3. Sprawozdanie Zarządu i R. Nadz. z czynności za rok 1924.
4. Zatwierdzenie bilansu, udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania.
5. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych per 1. 1. 1925 i przyjęcie tegoż.
6. Wybór członków do Rady Nadzorczej i remuneracja tychże.
7. Zatwierdzenie regulaminu dla Rady Nadzorczej.
8. Uchwała wynikająca z art. 46 ustawy o Spółdzielniach.
9. Zmiana § 11, 12, 51, 53 i 54 statutu.
10. Wolne wnioski bez uchwał.

Sprawozdanie, bilans, rachunek zysków i strat za rok 1924 wyłożone są od dziś w lokalu bankowym.

Bank Ludowy
Spółdz. zapis. z nieogran. odpow. w Lubichowie.
T. Deja, prezes.

1 **Walne Zgromadzenie**
podpisanej Spółdzielni odbędzie się we wtorek, dnia 9 czerwca r. b. o godzinie 4-tej po południu na sali p. Jarockiego w Poznaniu przy ul. Maszalarskiej Nr. 8.

Porządek obrad:

1. Zagajenie Walnego Zgromadzenia i ewentualny wybór przewodniczącego.
2. Odczytanie protokołu rewizyjnego z odbytej rewizji Patronatu z dnia 22 stycznia r. b.
3. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komisji Rewizyjnej za rok 1924.
4. Przedłożenie bilansu za rok 1924.
5. Przyjęcie bilansu i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Uchwała dotycząca podziału zysku.
7. Wybór dwóch członków na 3 lata i jednego członka na 1 rok.
8. Uchwała zmiany § 10 i § 11 Statutu.
9. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej.
10. Wnioski bez uchwał.

Poznań, dnia 8 maja 1925.

Spółdzielnia Piekarska
z odpowiedzialnością ograniczoną.

Rada Nadzorcza.
Antoni Bartkowski, prezes.

2 **Walne Zgromadzenie**
Członków Kasy Pożyczkowej Rzemieślników Kolejowych w Stanisławowie
odbędzie się dnia 24 maja b. r. o godzinie 2¹/₂ względnie 3-ciej po południu w lokalu Spółdzielni.

Porządek dzienny:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Odczytanie sprawozdania z lustracji przeprowadzonej przez delegata Związku Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych we Lwowie.
3. Sprawozdanie organów rządzących z czynności i zamknięcie rachunków za rok 1924 i wniosek o udzielenie absolutorjum.
4. Rozdział zysku z roku 1924.
5. Zmiana statutu a mianowicie §§ 2, 12, 16, 45, 46, 47 i 50.
6. Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni.
7. Oznaczenie granicy najwyższej sumy kredytu dla jednego członka Spółdzielni.
8. Wybór uzupełniającej Rady Nadzorczej.
9. Zatwierdzenie uzupełniającego wyboru Dyrekcji.
10. Wnioski i interpelacje.

Łukasiewicz, prezes. Straszewski, sekr.

1 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

niżej podpisanej Spółdzielni odbędzie się w czwartek, dnia 28 maja 1925 r. o godz. 3 po południu w lokalu „Rolnika”.

Porządek obrad:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego.
2. Przyjęcie zwaloryzowanego bilansu otwarcia per 1. 7. 1924.
3. Uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej.
4. Wolne głosy bez uchwał.

Barcin, dnia 1 maja 1925 r.

Rolnik w Barcinie

Spółdz. Roln. Handlowa z odpow. ogr.

Rada Nadzorcza

Stanisław Goliwąg, wiceprezes.

1 Walne Zgromadzenie

Banku Ludowego w Dusznikach

odbędzie się w niedzielę, dnia 24 maja 1925 o godzinie 4 po południu w starej szkole.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie kasowe za rok 1924.
2. Przedłożenie bilansu zamknięcia per 31. 12. 1924 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
3. Przedłożenie bilansu otwarcia per 1. 1. 25.
4. Podział zysku.
5. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
6. Wolne głosy.

Roczne rachunki i bilans są wyłożone w lokalu kasowym.

Duszniki, dnia 5 maja 1925.

Bank Ludowy

Spółdzielnia zapisana z nieograniczoną odpowiedzialnością

Rada Nadzorcza.

Walenty Szymański, prezes.

2 Walne Zgromadzenie

członków **Towarzystwa Zaliczkowego i ochrony własności ziemskiej w Limanowej,**

odbędzie się dnia 26 maja 1925 o godz. 11-tej w lokalu własnym.

Porządek obrad.

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcji i Komisji kontrolującej z czynności za rok 1925.
3. Przedłożenie zamknięć rachunkowych i bilansu za rok 1924 i udzielenie Dyrekcji absolutorjum.
4. Podział czystego zysku.
5. Przedłożenie i przyjęcie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925.
6. Zmiana §§ 10 i 11.
7. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej.
8. Wnioski członków.

Dyrekcja.

2 Walne Zgromadzenie

Powiatowej Kasy Zaliczkowej i Oszczędności w Borszczowie Spółdzielni zarejstr. z ogr. por. odbędzie się dnia 10 czerwca 1925 o godz. 3 popoł. w lokalu Spółdzielni z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu ost. Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1924.
3. Sprawozdanie i wniosek Rady Nadzorczej na udzielenie Dyrekcji absolutorjum z rachunków za rok 1924 i rozdział zysków.
4. Zatwierdzenie bilansu otwarcia w złotych per 1. I. 1925.
5. Zmiana § 12 statutu.
6. Uchwały wnioskujące z § 46 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach.
7. Wybór 4 członków Rady Nadzorczej.
8. Wnioski bez uchwał.

W razie braku kompletu odbędzie się powtórne Walne Zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym tego samego dnia o godz. 4 popoł., którego uchwały ważne będą bez względu na ilość obecnych członków.

Borszczów, dnia 10 maja 1925.

Dyrekcja.

1 Walne Zgromadzenie

podpisanej Spółdzielni odbędzie się we wtorek, dnia 29. maja r. b. o godz. 3 po południu w lokalu bankowym

Porządek obrad:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie biura.
2. Sprawozdanie z czynności za rok 1924.
3. Przedłożenie i przyjęcie bilansu p. 31. 12. 24., udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz podział zysku.
4. Przyjęcie i zatwierdzenie przeszacowanego bilansu p. 1. 1. 25.
5. Uchwała dotycząca pożyczek i kredytu, wynikająca z art. 46 ust. o spółdz.
6. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej i uchwalenie remuneracji.
7. Wolne głosy.

Bank Ludowy

Sp. z odpow. nieogr. w Stęszewie.

A. Jordan, prezes.

2 Walne Zgromadzenie

Banku Podhalańskiego Spółdzielczego z ogr. por. w Zakopanem przedtem **Towarzystwo Zaliczkowe** odbędzie się dnia 6 czerwca 1925. o godzinie 11. w sali hotelu „Morskie Oko” w Zakopanem. — W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgrom. o godz. 12. w połud. z tym samym porządkiem dziennym, bez względu na ilość członków.

Porządek obrad:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgrom. członków.
2. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1924.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności nadzoru i kontroli w przedmiocie sprawozdania Dyrekcji i w przedmiocie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925; tudzież wniosek Rady Nadzorczej co do udzielenia Dyrekcji absolutorjum za rok 1924 i zatwierdzenie bilansu otwarcia na rok 1925.
4. Rozdział czystego zysku za rok 1924.
5. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych na rok 1925.
6. Zmiana postanowień statutu, a mianowicie par. 2., 4., 12.
7. Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni.
8. Oznaczenie granicy najwyższej sumy kredytu dla jednego członka Spółdzielni.
9. Wybór 3. członków Rady Nadzorczej i 3. zastępców.
10. Wybór 3. członków Komisji Rewizyjnej Walnego Zgromadzenia.
11. W sprawie stanowczego statutu złączonej Spółki oszczędności i pożyczek.
12. Wnioski, które na trzy dni przed posiedzeniem wpłynęły na ręce Dyrekcji.

Zakopane, dnia 10 maja 1925.

Bank Podhalański Spółdzielczy z ogr. por. w Zakopanem przedtem **Tow. Zaliczkowe.**

4 Walne Zgromadzenie

członków **Sklepu Kółka rolniczego w Sędziszowie Małopolskim**

odbędzie się dnia 21 czerwca 1925 r. o godz. 12¹/₂ w południe w sali szkolnej z następującym porządkiem obrad:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania.
2. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadz. z działalności w r. 1924.
3. Przedłożenie bilansu otwarcia w złotych na r. 1925.
4. Sprawozdanie komisji Rew. i wnioski o udzielenie absolutorjum.
5. Rozdział czystego zysku za r. 1924.
6. Zmiana statutu § 9.
7. Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni.
8. Wybór 2 członków Rady Nadz. i 3 członków Komisji Rew.
9. Wnioski członków według § 28 statutu.

W razie braku kompletu następne Walne Zgromadzenie odbędzie się 1/2 godziny później, bez względu na ilość członków.

Rada Nadzorcza.

Ks. Jan Zima — prezes.

BILANSE.

Bank Ludowy w Kcyni.

Bilans p. 31. XII. 1924 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
1 022,75	Gotówka	990,64	Udziały
131,88	Konto P. K. O.	608,94	Fundusz rezerw.
1 796,80	Banki	7,34	Fund. rez. specj.
37 613,90	Weksle	1,23	Fund. wątpl. pret.
—,10	Akcje B. Zw.	21 095,53	Depozyta
1 000,—	Akcje B. Polskiego	16 050,—	Weksle redyskont.
—,09	Pożyczka Państw.	2 811,84	Zyski netto do dysp.
<u>41 565,52</u>		<u>41 565,52</u>	

Bilans zwaloryzowany p. I. I. 1925.

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
1 022,75	Gotówka	990,64	Udziały
131,88	Konto P. K. O.	1 957,98	Fundusz rezerw.
1 796,80	Banki	7,34	Rezerwa specj.
37 613,90	Weksle	1,23	Fund. wątpl. pret.
24,—	Efekta	21 095,53	Depozyta
1 170,—	Akcje B. Zw.	16 050,—	Weksle redyskont.
1 000,—	Akcje B. Polskiego	Zysk brutto do dysp.	
510,—	Pożyczka Państw.	3 166,61	Waln. Zgrom.
<u>43 269,33</u>		<u>43 269,33</u>	

Na rok 1924 przeszło członków 466. W roku 1924 wystąpiło 20, wstąpiło 33; na rok 1925 przeszło 479 członków. K c y n i a, dn. 11 maja 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. zap. z nieogr. odp.
w Kcyni.

Lewandowski. Majewski. Czarnecki.

Bank Ludowy w Janówcu.

Bilans zamknięcia na 31. 12. 1924 r.

Aktywa.		Pasywa	
zł		zł	
39,60	Gotówka	2 130,80	Udziały
91,58	Poczt. Kasa Oszcz.	15,—	Fund. rezerwowy
68 243,85	Rachunki bieżące	45,55	Rezerwa specjalna
97 925,—	Weksle	5,03	Fund. delcredere
1 576,93	Akcje	14,18	Fund. emerytalny
166,08	Koszta procesowe	62 675,93	Rachunki bieżące
1 198,31	Materiał budowl.	65 275,—	Redyskont. weksle
301,—	Nieruchomości	21 902,59	Depozyta
<u>169 542,35</u>		<u>169 542,35</u>	Zysk do dysp. W. Zgr.

Bilans otwarcia na I. I. 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
39,60	Gotówka	2 130,99	Udziały
91,58	Poczt. Kasa Oszcz.	17 068,79	Fund. rezerwowy
68 243,85	Rachunki bieżące	62 675,93	Rachunki bieżące
97 925,—	Weksle	65 275,—	Redyskont. weksle
13 665,46	Akcje	21 902,59	Depozyta
166,08	Koszta procesowe	17 478,27	Zysk za rok 1924
2 300,—	Ruchomości		
1 400,—	Nieruchomości		
2 700,—	Materiały budowl.		
<u>186 531,57</u>		<u>186 531,57</u>	

Na rok 1924 przeszło członków 716, przybyło 55, ubyło 3. Na rok 1925 przeszło 768 członków.

J a n ó w i e c, dnia 4 maja 1925 r.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr. w Janówcu.

Ks. T. Noak. Fr. Lorenczewski. J. Krygier.

Bank Ludowy w Pelplinie.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa.	
zł		zł	
15 913,97	Gotówka	470,—	Udziały
127,87	P. K. O. Poznań	9 797,35	Fundusz rez.
10 608,64	Bank Polski	97,91	Rezerwa specjalna
9 402,12	Pożyczki	334,82	Fundusz emeryt.
22 755,81	Banki	269,23	Fundusz podatkowy
4 692,50	Akcje	—,55	Rezerwa efekt. i akcji
2 500,—	Efekta	12 718,30	Depozyta
1 500,—	Ruchomości	15 707,51	Rach. bież.
		12 817,27	Weksle redysk.
		880,22	Nadebrane procenty
		<u>14 497,75</u>	Do dysp. W. Zgrom.
<u>67 590,91</u>		<u>67 590,91</u>	

Na rok 1924 przeszło 512 członków. W roku 1924 przybyło 4, ubyło 1. Na rok 1925 przechodzi 515 członków.

Ogólna suma odpowiedzialnościowa wynosi z końcem roku 515 000,— zł.

Pelplin, dnia 29 kwietnia 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. z ogr. odpow.

T. Sikorski. B. Schandrach.

Bank Ludowy w Kępnie

Bilans zamknięcia na dzień 31. 12. 1924.

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
17 565,76	Gotówka	16 883,01	Udziały
350,50	Bank Polski	1 011,05	Fund. rez.
56,66	Poczt. Kasa Oszcz.	—,41	Rezerwa specjalna
2 184,05	Waluty obce	10,—	Fund. emerytalny
82 420,76	Rach. bieżący	13,—	" jubileuszowy
107,87	Banki	—,01	" wojenny
25 511,71	Weksle	1,—	Rezerwa spec. efekt.
2 501,—	Akcje	60 946,96	Depozyta
18,50	Efekta	21 533,18	Rach. bieżący
169,22	Koszta proc. i adm.	8 779,72	Banki
5 723,07	Nieruchomości	16 150,—	Redyskonto weksli
		4 178,73	Inkaso
		<u>7 102,03</u>	Zyskodysp. W. Zgrom.
<u>136 609 10</u>		<u>136 609 10</u>	

Bilans otwarcia z dnia I stycznia 1925 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
17 565,76	Gotówka	16 883,01	Udziały
350,50	Bank Polski	30 000,—	Fundusz zasobowy
56,66	Poczt. Kasa Oszcz.	68 059,55	Specjalny fun. zasob.
2 184,05	Waluty obce	60 946,96	Depozyta
82 420,76	Rach. bież.	21 533,18	Rachunki bieżące
107,87	Banki	8 779,72	Banki
25 511,71	Weksle	4 178,73	Inkaso
10 387,55	Akcje	16 150,—	Redysk. weksli
3 879,10	Efekta	7 102,03	Zysk do dysp. W. Zgr.
169,22	Koszta proc. i adm.		
8 000,—	Ruchomości		
83 000,—	Nieruchomości		
<u>233 633,18</u>		<u>233 633,18</u>	

Na rok 1924 przeszło członków 1365, przybyło 224, wystąpiło 58, na rok 1925 przeszło 1531.

K ę p n o, dnia 1. stycznia 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr.

Wyderkowski. Dembecki. Jagiello.

Bank Ludowy w Wielu.

Bilans zamknięcia p. 31. 12. 24.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
197,20	Gotówka	35,08	Udziały
—,29	P. K. O.	10,85	Fundusz rezerwowy
4 290,79	Weksle	5,58	Rezerwa specjalna
—,04	Akcje	5,58	Fundusz budowlany
—,30	Polska Pożyczka	662,12	Depozyta
—,02	Nieruchomości	3 898,53	Banki
129,10	Straty		
<u>4 617,74</u>		<u>4 617,74</u>	

Bilans otwarcia p. l. l. 25.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
197,20	Gotówka	Udziały	35,—
—,20	P. K. O.	Fundusz rezerwow.	689,76
7 086,60	Weksle	Rezerwa specjalna	11 000,—
450,—	Akcje	Depozyta	618,—
1 507,20	Pożyczka Konwers.	Banki	3 808,53
500,—	Ruchomości biur.		
6 500,—	Nieruchomości		
<u>16 241,29</u>			<u>16 241,29</u>

Na rok 1923/24 przeszło członków 493, przybył 1, pozostaje na r. 1924/25 członków 494.

Bank Ludowy

Spółdz. z odpow. nieogr. w Wielu

Ks. prob. Wrycza.

Miętki.

Bank Ludowy w Mieścisku.

Bilans zamknięcia p. 31. grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 004,59	Gotówka	Udziały	812,05
1 123,22	Rach. bież.	Fundusz rezerw.	83,90
13 929,70	Weksle	Rezerwa specj.	2,14
2,84	Akcje	Fundusz waloryz.	391,64
0,04	Pożyczka Polska	Banki	1 147,89
		Weksle redysk.	10 346,50
		Depozyta	2 317,18
		Do dysp. Wal. Zgr.	959,09
<u>16 060,39</u>			<u>16 060,39</u>

Bilans otwarcia p. 1 stycznia 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
1 004,59	Gotówka	Udziały	1 216,30
1 123,22	Rach. bież.	Fundusz zasobowy	1 860,85
13 929,70	Weksle	Rezerwa specj.	1 211,67
1 021,70	Efekta	Banki	1 147,89
1 190,—	Akcje B. Zw.	Weksle redysk.	10 346,50
900,—	Ruchomości	Depozyta	2 786,—
<u>18 569,21</u>			<u>18 569,21</u>

Na rok 1924 przeszło członków 255. W ciągu roku przybyło 16, ubyło 43. Na rok 1925 przeszło 228 członków.

Mieścisko, dnia 12. maja 1925.

Bank Ludowy

Spółdz. z odp. nieogr. w Mieścisku.

Ciesielski.

Jasiński.

Bank Spółdzielczy w Uniejowie, Sp. z ogr. odp.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa		Pasywa	
zł			zł
969,16	Kasa	Udziały	1 294,—
15 968,20	Pożyczki na weksle	Fundusz zasobowy	179,—
505,08	Ruchomości	Wkłady	14 875,79
92,15	Wydatki zwrotne	Weksle przyjęte do inkasa	327,—
2 795,—	Weksle przyjęte do redyskonta	Odsetki pobrane na rok następny	604,15
24,38	K-to Czek. w PKO	Nic odebrane odsetki od wkładów	286,05
23,45	% zapłacone na 1925r.	R-k Towarów	114,03
		Zysk czysty	257,40
<u>20 397,42</u>			<u>20 397,42</u>

Rachunek Strat i Zysków za 1924 rok.

Straty.		Zyski.	
zł			zł
1 139,62	Odsetki	Odsetki	2 756,20
376,40	Koszty admin.	Odsetki zapłacone na-przód w Bankach	23,45
286,05	Odsetki należne 1924 r.		
56,12	10% umoz. ruch.		
664,15	Odsetki zebr. za 1925r.		
257,40	Zysk czysty za r. 1924		
<u>2 779,74</u>			<u>2 779,74</u>

Zarząd Banku Spółdzielczego z ogr. odp. w Uniejowie.

Bank Ludowy w Kórniku.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł			zł
1 092,26	Kasa	Udziały	825,70
96,89	Akcje	Fundusz rezerwow.	394,—
1,56	Efekta	Rezerwa specjalna	110,—
35 808,—	Weksle	Fundusz emerytalny	28,—
3 186,17	Rach. bieżący	Banki	3 929,88
566,12	Różne	Redyskont weksli	31 375,—
200,—	Zastawy	Wkłady oszczędn.	3 260,24
17,15	Prowizje	Do dysp. Waln. Zgr.	1 154,05
71,—	Utensylja		
<u>41 039,15</u>			<u>41 039,15</u>

Bilans otwarcia z dnia 1 stycznia 1925 r. w złotych.

Aktywa.		Pasywa.	
zł			zł
1 092,26	Kasa	Udziały	825,70
748,17	Akcje	Fundusz rezerwow.	1 294,—
35 808,—	Weksle	Rezerwa specjalna	200,—
3 186,17	Rach. bieżący	Fundusz emerytalny	60,—
566,12	Różne	Banki	3 929,88
200,—	Zastawy	Redyskont weksli	31 375,—
17,15	Prowizje	Wkłady oszczędność.	3 260,24
481,—	Utensylja	Do dysp. Waln. Zgr.	1 154,05
<u>42 098,87</u>			<u>42 098,87</u>

Na rok 1924 przeszło 352 członków, w ciągu roku przybyło 44, ubyło 3 członków. Na rok 1925 przechodzi 303 członków.

Kórnik, dnia 16 stycznia 1925.

Bank Ludowy

Sp. zap. z nieogr. odp. w Kórniku.

J. Mączkowski

Koszczyński

T. Hakowski

Chrześcijańska Spółdzielnia Pieniężna z ogr. odp. w Strzemieszycach

Bilans otwarcia w złotych na dzień 1 lipca 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł			zł
140,30	Kasa	Udziały	255,66
2,28	Lokaty	Kapitał zapasowy	266,47
	Papiery procentowe:	„ rezerwow.	107,75
	50 szt. akc. Banku	„ amortyzacyj.	1,10
625,00	Tow. Spółek	Fundusz na budowę domu	362,51
0,01	Rosyjska państwowa Kasa Oszczędności	Fundusz im. Tadeusza Kościuszki	71,50
512,77	Pożyczki	R-k kasy skarbowej	0,02
1 835,00	Ruchomości	Wkłady	183,30
		Sumy przechodnie	5,09
		Straty i zyski	283,69
		Fundusz waloryzacyjny wkład. udz.	1 678,27
<u>3 215,36</u>			<u>3 215,36</u>

Bilans zamknięcia w złotych d. 31. grudnia 1924 r.

Stan czynny		Stan bierny	
zł			zł
436,16	Kasa	Udziały	1 373,80
12,46	Lokaty	Kapitał zapasowy	381,06
625,00	Papiery procentowe	„ rezerwow.	107,75
5 104,72	Pożyczki	„ amortyzacyj.	1,10
0,01	Rosyjska państwowa kasa oszcz.	Fundusz na budowę domu	362,51
1 835,00	Ruchomości	Fundusz im. Tadeusza Kościuszki	71,50
		R k kasy skarbowej	0,47
		Wkłady	1 794,45
		Długi	1 967,00
		Sumy przechodnie	0,74
		Fundusz waloryz.	1 678,27
		Zyski	274,70
<u>8 013,35</u>			<u>8 013,35</u>

Chrześcijańska Spółdzielnia Pieniężna z ogr. odp. w Strzemieszycach.

S. Bąblewski.

W. Franus.

Bank Spółdzielczy w Sieradzu Sp. z ogr. odp

Bilans na dzień 1. I. 1925 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
10 056,64	Kasa	Rach. bież. On Coll	8 926,83
66 988,30	Skup weksli	Korespondenci Nostro	9 620,30
82 128,65	Pap. 0/0 kap. obrot.	Korespondenci Loro	7 909,54
50,—	Pap. 0/0 kasy przez.	Spec. kapitał rezer.	1 192,85
228 65	Monety zagranicz.	Kapitał waloryzac.	10 950,05
34 084,56	Rach. bież. On Coll	Kapitał udziałowy	6 990,—
671,20	Weksle protestow.	Kapitał zap. i rezer.	14 799,13
2 100,—	Dokum. do inkasa	Kapitał kasy przez.	16 590,08
5 646,50	Inkasa u korespon.	Wkłady i przekazy	18 101,97
2 673,07	Korespon. Nostro	Wkłady terminowe	25 329,02
5 283,—	Korespon. Loro	Redyskont weksli	18 891,—
10 050,82	Ruchomości	Podatki państwowe	465,16
3 000,—	Należ. zobow. hip.	Inkasa do wypłaty	9 929,91
3 669,—	Sumy przechodn.	Sumy przechodnie	20 259,79
		0/0 pobrane	1 497,09
		Zyski	5 177,67
<u>176 630,39</u>		<u>176 630,39</u>	

Rachunek Strat i Zysków:

Zyski z różnych wpływów	Zł 11 070,91
Procenty po potrąceniu wypłaconych	16 242,21
	<u>Zł 27 313,12</u>
Wydatki na Administrację	Zł 17 215,93
Wydatki na potrzeby biura	2 268,35
Podatki i zapomogi	2 695,07
	<u>Zł 22 179,35</u>
pozostało zysków	Zł 5 133,77
a po dołączeniu pozostałości z 1923 r.	43,90
	<u>Razem Zł 5 177,67</u>

Sieradz, dnia 24 lutego 1925.

Bank Spółdzielczy w Sieradzu Spółdz. z ogr. odp.

Chrześcijański Bank Ludowy Spółdz. z nieogr. odpow. w Nieświeżu.

Bilans z dnia 31 grudnia 1924 r.

zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Członków dnia 28 kwietnia 1925 r.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
3 207,42	Kasa	Udziały	3 533,50
37,28	Poczt. Kasa Oszcz.	Kapitał zapasowy	238,06
562,22	Papiery wartościowe	Wkłady	67 060,68
64 065,16	Pożyczki na weksle	Redyskonto weksli	6 165,—
1 240,—	" w doch.	Banki	736,36
1 789,56	Banki	Różni	225,—
7 321,78	Udz. w „Polsk. Sp.”	Sumy przechodnie	1 841,50
2 801,76	Różni	Zysk czysty	2 045,72
39,44	Wydatki zwrotne		
300,—	Sumy przechodnie		
481,20	Ruchomości		
<u>81 845,82</u>		<u>81 845,82</u>	

Rachunek Strat i Zysków za rok 1924.

Straty.		Zyski.	
zł		zł	
13 554,29	Koszta handlowe	Odsetki i prowizje	14 954,39
47,—	Różne	Różnica kursu pap. wart. i rach.	692,62
2 045,72	Zysk za rok 1924		
<u>15 647,01</u>		<u>15 647,01</u>	

Zarząd:

K. Brudnicki.

J. Cwirko-Godycki.

Towarzystwo Zaliczkowe w Zbarażu Stow. zarejestr. z nieogr. poręką.

Bilans zamknięcia za rok 1924.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
23 350,—	Pożyczki	Udziały członków	1 186,07
—,47	Lokacje	Fundusz rezerw.	68,99
120,10	Ruchomości	Wkłady oszczędn.	32 596,07
—,02	Papiery wartościowe	Banki	530,67
19 711,47	Gotówka	Różni dłużn. i wierz.	—,67
		Bank Gosp. Kraj.	883,75
		Weksle w reeskoncie	7 153,00
		Ods. naprzód pobr.	711,24
		Czysty zysk z r. 1924	51,60
<u>43 182,06</u>		<u>43 182,06</u>	

Bilans otwarcia na rok 1925.

Aktywa		Pasywa	
zł		zł	
23 350,00	Pożyczki	Banki	530,67
2,73	Lokacje	Różni dłużn. i wierz.	—,67
304,—	Ruchomości	Bank Gosp. Kraj.	883,75
10,—	Papiery wartościowe	Weksle w reeskoncie	7 153,—
19 711,47	Gotówka	Ods. naprzód pobr.	711,24
		Czysty zysk z r. 1924	51,60
		Udziały członków	1 186,07
		Wkłady oszczędn.	32 596,07
		Fundusz rezerwowy	325,13
<u>43 438,20</u>		<u>43 438,20</u>	

Na rok 1924 przeszło członków 237, przystąpiło 94, ubył 1, na rok 1925 przechodzi 330.

Towarzystwo Zaliczkowe Spółdz. z nieogr. odp. w Zbarażu.

Bank Udziałowy w Zduńskiej Woli Spółdzielnia z ogr. odp.

Bilans na 31 grudnia 1924 r. (netto).

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
2 444,01	Gotowizna w Kasie	Udziały członków	1 502,10
510,66	Pozost. w B-ku Pol.	Udz. członków wyst.	—,56
383,37	Pozost. w P. K. O.	Kapitał zasobowy	1 343,49
3 225,01	Papiery 0/0 własne	Wkłady terminowe	32 502,85
75 773,05	Skup weksli	Wkłady a/v	2,13
7 622,—	Skup weksli u korespondentów	Rachunki czekowe	12 377,09
822,46	Rachunki „On Call”	Rach. koresp. „Loro”	6 214,—
230,95	Rach. Nostro u kor.	Rach. kor. Nostro	4 460,78
580,—	Weksle protestow.	Redyskonto weksli	29 500,—
11 778,11	Weksle inkasowe	Proc. iprow. za 1925 r.	674,65
748,—	Weksle inkas. u kor.	Weksle korespond.	13 094,11
181,50	Różne Rachunki	Różne Rachunki	28,—
11,15	Nieruchomość	Należności skarbowe	372,43
187,80	Ruchomości	Dywidenda za r. 1924	1 074,50
238,45	Wydatki zwrotne	Kapitał rezerwowy	388,83
		Fund. Amort. Nier.	1,—
<u>104 736,52</u>		<u>104 736,52</u>	

Rachunek Zysków i Strat za 1924 rok.

Straty.		Zyski.	
zł		zł	
4 283,35	Ods. od wkł. i lokat	Proc. od weksli i pożycz.	8 157,21
2 782,68	Ods. od redyskonta	Proc. od rach. bież.	1 478,54
810,11	Prowizje	Prowizje	4 219,91
11 872,76	Koszty administrac.	Dochód z nieruch.	5,300,—
135,24	Podatki	Inne zyski	2 131,11
208,78	Różne		
1 193,85	Czysty zysk		
<u>21 286,77</u>		<u>21 286,77</u>	

Bilans na 1 stycznia 1925 r. (zwaloryzowany).

Aktywa.		Pasywa.	
zł		zł	
2 444,01	Gotowizna w Kasie	Udziały członków	3 112,60
510,66	Pozost. w B-ku Pol.	Udz. członków wyst.	507,45
383,37	Pozost. w P. K. O.	Kapitał zasobowy	2 021,97
3 225,01	Pap. 0/0 własne	Wkłady terminowe	33 080,83
75 773,95	Skup Weksli	Wkłady a/v	8 827,40
7 622,—	Skup weksli u korespondentów	Rachunki czekowe	12 377,09
822,46	Rachunki On Call	Rach. koresp. „Loro”	6 214,—
230,05	Rach. Nostro u kor.	Rach. kor. Nostro	4 460,78
580,—	Weksle protestow.	Redyskonto weksli	29 500,—
11 778,11	Weksle inkasowe	Proc. iprow. za r. bież.	674,65
748,—	Weksle inkas. u kor.	Weksle korespond.	13 094,11
181,50	Różne Rachunki	Różne Rachunki	28,—
12 000,—	Nieruchomość	Należn. skarbowe	372,43
187,80	Ruchomości	Dywidenda za r. 1924	1 074,50
238,45	Wydatki zwrotne	Kapitał Rezerwowy	388,83
		Fund. Amort. Nier.	81,73
<u>116 725,37</u>		<u>116 725,37</u>	

Bank Udziałowy w Zduńskiej Woli Spółdzielnia z ogr. odp.

Leon Skierkowski.

Jan Szaniawski.

1 Bank Chełmiński w Chełmnie.

Bilans p. 31. grudnia 1924 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł			zł
2 292,01	Gotówka	Udziały	3 106,16
502,77	Bank Polski	Fundusz rezerwowy	316,08
13,95	P. K. O. Warszawa	Rezerwa specjalna	129,43
30 472,94	Rach. bież.	Fundusz emeryt.	55,56
69 005,24	Weksle	Rach. bież.	159,87
0,03	Efekta	Banki	384,95
225,21	Akcje	Redyskont weksli	46 400,—
2,78	Kto konsorcjalne	Depozyta	49 822,11
47,07	Pożyczka na elektr.	Nadwyżka z hipot.	1 000,—
988,05	Nieruchomości	Do dysp. Waln. Zgr.	2 175,89
103 550,05			103 550,05

Bilans p. 1. stycznia 1925 r.

Aktywa.		Pasywa.	
zł			zł
2 292,01	Gotówka	Udziały	3 106,16
502,77	Bank Polski	Fundusz rezerw.	316,08
13,95	P. K. O. Warszawa	Rezerwa specjalna	51 610,72
30 472,94	Rach. bież.	Fundusz emeryt.	55,56
69 005,24	Weksle	Rach. bież.	159,87
682,60	Akcje	Banki	384,95
2,78	Kto konsorcjalne	Redyskont weksli	46 400,—
0,03	Efekta	Depozyta	49 822,11
47,07	Pożyczka na elektr.	Nadwyżka z hipotek	1 000,—
3 000,—	Ruchomości	Do dysp. Waln. Zgr.	2 175,89
49 011,95	Nieruchomości		
155 031,34			155 031,34

Na rok 1924 przeszło członków 762. W roku 1924 wystąpiło 6, wstąpiło 41. Na rok 1925 przechodzi 797 członków. Udziały w r. 1924 wynoszą 3 106,16 zł. Łączna kwota odpowiedzialnościowa wynosi 797 000 zł.
Chełmno, dnia 1. stycznia 1925.

Bank Chełmiński

Spółdz. zap. z ogr. odpow. w Chełmnie
Wesołowski. Eblowski.

Poznań, ul. Seweryna Mielżyńskiego nr. 1.

Telefon 1421 (dawniej ul. Wiktorji) Telefon 1421

„POWIERNIK“

Towarzystwo akcyjne rewizyjno-powiernicze

wykonuje swoją działalność w następujących gałęziach:

- I. Książkowość bankowa, spółkowa, kupiecko-przemysłowa.
- II. Książkowość dla majątków ziemskich z własnym wydawnictwem rejestrów.
- III. Oddział podatkowy — deklaracje, reklamacje, zażalenie.
- IV. Rewizje ksiąg i kasowości w instytucjach i przedsiębiorstwach komunalno-państwowych.
- V. Administracje spadkowe, przeprowadzanie likwidacji, akordów, zamiany, prywatnych przedsiębiorstw i inne czynności powiernicze.

Rzeczoznawstwo, organizacje, stałe nadzory i rewizje przygodne przez przysięgłych rewizorów.

Bezwzględna dyskrecja zapewniona. — Honorarium według umowy.

Spółdzielnia Wydawnicza Unji Związków Spółdzielczych

z odpow. udziałami w Poznaniu.

Tel. 34-89. Konto czek.: Poznań nr. 206013.

Poleca broszury i dzieła z dziedziny spółdziel. i podatkowej księgi handlowe i druki dla Spółdzielni.

Wykonuje we własnej drukarni wszelkie druki, oraz dostarcza każdego rodzaju stemple metalowe i kauczukowe.

Ostatnia nowość: M. Scheffs: O wekslach i czekach 3 zł. — — — —
M. Turski i T. Wolfram: Polska tabela procent. 10 zł.

BANK

ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH

CENTRALA: POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 15.

Oddziały miejscowe:

1. Aleje Marcinkowskiego 26.
2. ulica Gwarna 19.
3. Jeżyce, ulica Dąbrowskiego 49.
4. Św. Łazarz, ulica Głogowska 100.

A. W kraju:

1. Warszawa, ul. Jasna 8,
2. Łódź, ul. Piotrkowska 72,
3. Toruń, ul. Szeroka 14,
4. Kraków, Rynek Główny 19,
5. Bydgoszcz, Plac Teatralny 4,
6. Lublin, Krakowskie Przedmieście 45,
7. Radom, Plac 3 Maja,
8. Piotrków, Plac Kościuszki,
9. Kielce, ul. Kolejowa 54,
10. Grudziądz, ul. Józefa Wybickiego 11-13,
11. Zbąszyń, Marszałkowska 43,
12. Katowice, Warszawska 7,
13. Sosnowiec, 3. Maja 9,
14. Lwów, ul. Jagiellońska 1,
15. Wilno, Mickiewicza 1.

B. Wolne miasto Gdańsk:
Holzmarkt 18.

C. Zagranica:

1. Nowy York. Union Bank of the Cooperative Societies New-York Agency,
953 Third Avenue New-York.
2. Paryż. Banque de l'Union des Sociétés Coopératives, Succursale de Paris,
82 rue Saint Lazare, Paris (9-e).

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Adres telegr. w kraju i New-Yorku: „Zarobkowy“ w Paryżu: „Bezeteseh“.

Centrala Rolników Tow. Akc.

(Hurtownia „Rolników“ Spółdzielni Rolniczo-Handlowych
należących do
Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T.z.)

w POZNANIU, Plac Wolności 17

i Oddziały jej:

w Bydgoszczy, ulica Gdańska 19,

w Toruniu, ulica Szeroka 18,

w Włocławku, ulica Ogrodowa 2.

w Gdańsku, Pfefferstadt 38/39 oraz

Przedstawicielstwo w Katowicach, ulica Marjacka 13,

załatwiają wszelkie transakcje, wchodzące w zakres handlu ziemiopłodami, paszami, nawozami sztucznymi, opałem i t. p. za pośrednictwem Spółdzielni Rolniczo-Handlowych, pod nazwą „Rolnik“, w Wielkopolsce, na Pomorzu, na Kujawach i Górnym Śląsku.

„Rolniki“

kupują od ziemian i gospodarzy: zboża wszelkiego rodzaju, ziemniaki i wszystkie inne ziemiopłody,

dostarczają na specjalnie dogodnych dla rolnictwa warunkach, za gotówkę lub na zamianę: nawozy sztuczne, paszę, opał i inne artykuły, potrzebne rolnictwu.

Od dokonanych zakupów i sprzedaży udzielają członkom w końcu roku dopłat względnie zwrotów.

HURTOWNIA SPÓŁEK SPOŻYWCÓW

CENTRALA: POZNAŃ, ŚW. MARCIN 27

TELEFON: 12 56 - 12 57

ODDZIAŁY:

TELEFON 12 56 - 12 57

GRUDZIĄDZ, KATOWICE, GDAŃSK

ADRES DLA DEPE SZ: HA-ES-ES

WŁASNE FABRYKI: —

KAWY SŁODOWEJ W PNIEWACH

PASTY DO OBUWIA W POZNANIU

W Ł A S N E W Y T W O R N I E

HA-ES-ES

POLECA:

W HURTOWYM ZAKUPIE
TOWARY KOLONJALNO-SPOŻYWCZE
BŁAWATY I TOWARY KRÓTKIE

ORAZ

WYROBY WŁASNYCH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH

HA-ES-ES

NAJDOGODNIEJSZE I NAJKORZYSTNIEJSZE

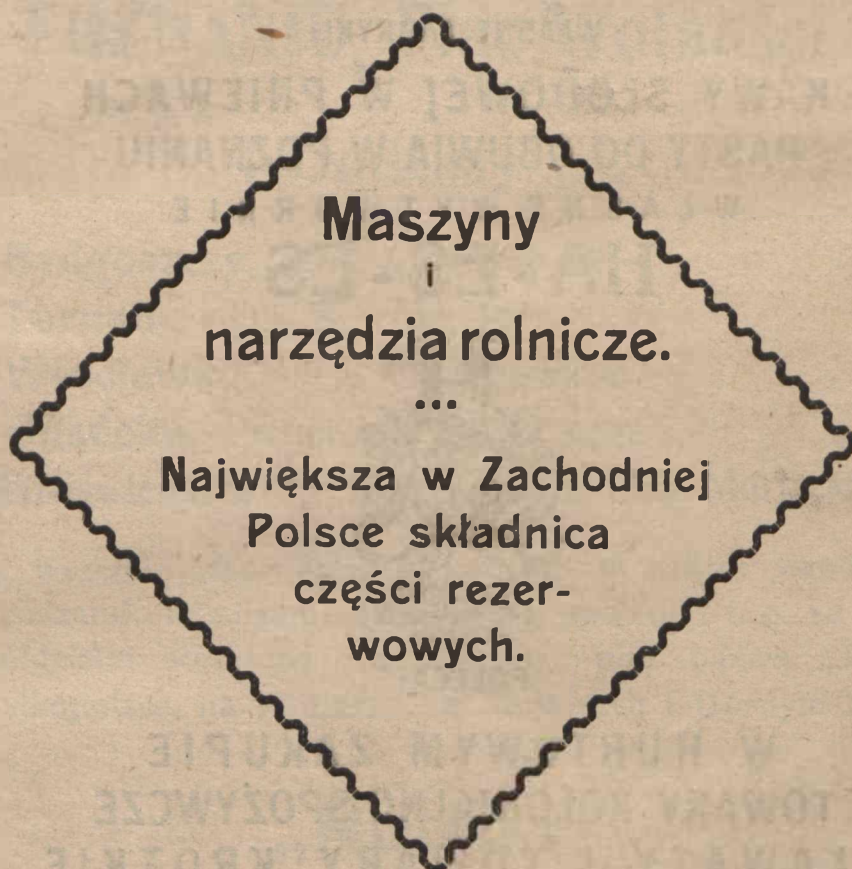
ŹRÓDŁO ZAKUPÓW DLA SPÓŁDZIELNI

Związkowa Centrala Maszyn

Poznań, Wjazdowa 9.

Adres telegr.: Cemata.

Telefon 22 80 i 22 89.

Wyłączne prawo sprzedaży:

wyrobów fabryk: Tow. Akc. H. Cegielski
światowej sławy | oryg. szwedzkich wirówek „Baltic“
| maszyn żniwnych Massey-Harris.